

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkowie za 2023 r. oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach. Pozwala także zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym, wspierając ich przy usamodzielnieniu się oraz integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w formie finansowej, rzeczowej oraz w formie usług. System świadczeń pomocy społecznej wspiera finansowo osoby i rodziny o niskich dochodach oraz pozbawione dochodu.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Wyszków realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkowie.

Zgodnie z art. 110 ust 9 ustawy o pomocy społecznej, kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

- 1. Dyrektor**
- 2. Dział Księgowości**
- 3. Dział Administracyjny**
- 4. Sekcja Świadczeń**
- 5. Dział Pomocy Środowiskowej i Usług**
- 6. Dział Świadczeń Rodzinnych - ul. Kościuszki 54**
- 7. Dom Dziennego Pobytu „SENIOR” - ul. 3 Maja 18**
- 8. Punkt Informacji Obywatelskiej**

Na dzień 31.12.2023 r. ogółem w Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było 55 osób (52 etaty), w tym 50 osób (47 etatów) faktycznie wykonujących pracę:

- Dyrektor - 1 osoba (1 etat);
- Dział Księgowości - 4 osoby (4 etaty);
- Dział Administracyjny – 7 osób (5 etatów),
- Sekcja Świadczeń - 3 osoby (3 etaty);
- Dział Pomocy Środowiskowej i Usług - 22 osoby (22 etaty), w tym 2 osoby na zastępstwo (2 etaty);

- Dom Dziennego Pobytu „Senior” - 1 osoba (1 etat);
- Dział Świadczeń Rodzinnych – 12 osób (11 etatów), w tym 2 osoby zatrudnione na zastępstwo (2 etaty), 2 osoby zatrudnione po stażu (po 0,5 etatu tj. 1 etat).

Pracownicy stale dbają o podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i kursach. W 2023 roku w **52 szkoleniach** wzięło udział **31 pracowników**. Pracownicy korzystają głównie z bezpłatnych szkoleń organizowanych dla kadry pomocy społecznej. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskał dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W ramach umowy zostały zrealizowane **4 kursy dla 23 pracowników**. Łączna kwota kształcenia ustawicznego wyniosła **7 236,00 zł, w tym dofinansowanie z Krajowego Funduszu Szkoleniowego – 5 788,80 zł, wkład własny – 1 447,20 zł**.

POMOC SPOŁECZNA

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 1 stycznia 2022 r. obowiązują następujące kryteria dochodowe w pomocy społecznej: dla osoby samotnie gospodarującej **776 zł**, dla osoby w rodzinie **600 zł**. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. 2021 poz. 1296).

Zgodnie z art. 6 pkt. 14 ustawy o pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione lub niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Powody kwalifikujące do udzielenia pomocy społecznej:

- ubóstwo,
- sieroctwo,
- bezdomność,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- przemoc w rodzinie,
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizm lub narkomania,
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa,
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Planując działania w zakresie polityki społecznej na terenie gminy należy brać pod uwagę n/w czynniki:

- możliwości finansowe gminy w zakresie realizacji zadań lokalnej polityki społecznej,
- występujące bezrobocie,
- demografię,
- zgodność działań z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.

BEZROBOCIE

Stopa bezrobocia w powiecie wyszkowskim na dzień 30.11.2023 r. wynosiła – **3,5%** (2022 r. – 3,7%), natomiast w województwie mazowieckim – **4,1%** (2022 r. – 4,2 %), a w kraju stopa bezrobocia wynosiła **5,0%** (2022 r. – 5,2%).

Dane dotyczące zjawiska bezrobocia na terenie powiatu wyszkowskiego i Gminy Wyszków wg Powiatowego Urzędu Pracy w Wyszkowie:

	Powiat	Gmina*	Kobiet w Gminie Wyszków*
Stopa bezrobocia	3,5%	-	-
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	955	524	250
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	199	117*	57*

Struktura wiekowa bezrobotnych				
Przedział wiekowy	Powiat	W tym kobiety	Gmina*	W tym kobiety*
18 - 24	196	103	86	41
25 - 34	210	139	127	80
35 - 44	213	122	125	62
45 - 54	168	78	90	43
55 - 59	97	41	50	24
60 i więcej	71	-	46	-

Poziom wykształcenia zarejestrowanych	Powiat	Gmina*
Wyższe	133	90
Policealne i średnie zawodowe	236	128
Średnie ogólnokształcące	162	85
Zasadnicze zawodowe	202	111
Gimnazjalne i poniżej	222	110

Czas pozostawania bez pracy	Powiat	Gmina*
Do 1 m-ca	125	70
1 - 3 m-cy	327	168
3 - 6 m-cy	211	127
6 - 12 m-cy	161	94
12 - 24 m-cy	92	48
Powyżej 24 m-cy	39	17

Zarejestrowani niepełnosprawni bezrobotni	Powiat	Gmina*
Ogółem	120	70
W tym kobiet	41	23

Ilość bezrobotnych uczestniczących w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu	Powiat	Gmina Wyszków
Prace interwencyjne	101	53
Roboty publiczne	14	1
Szkolenia	4	1
Stáže	281	141
Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	82	37
Prace społecznie użyteczne w tym w ramach PAI	24	13
Refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy	21	9
Dodatki aktywizacyjne	146	86
Bony szkoleniowe	2	1
Bony na zasiedlenie	4	3

Dane: PUP w Wyszkanie

*dane szacunkowe

Z w/w danych wynika, że w 2023 r. w stosunku do 2022 r. stopa bezrobocia w powiecie wyszkowskim spadła o 0,2 %. W związku ze spadkiem bezrobocia, liczba osób bezrobotnych w powiecie zmniejszyła się o 49 osób, natomiast w Gminie Wyszków o 6 osób. Tendencja spadkowa utrzymuje się od wielu lat.

W stosunku do danych statystycznych z 2022 r. w Gminie Wyszków w 2023 r. można odnotować wzrost liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w przedziałach wiekowym 18 – 24 (o 13 osób), 45 - 54 (o 5 osób) oraz w grupie powyżej 60 lat (o 7 osób). Spadek liczby osób bezrobotnych odnotowano zaś w grupach wiekowych 25 – 34, 35 - 44 (o 8 osób w obydwu grupach) oraz grupie wiekowej 55 – 59 (o 3 osoby).

Najliczniejszą grupę wśród osób bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 128 osób (2022 – 140 osób). Drugą grupę stanowią osoby

z wykształceniem zawodowym – 111 osób (2022 – 127 osób). W dalszej kolejności z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 110 osób (2022 – 91 osób), wyższym – 90 osób (2022 – 73 osób) oraz z wykształceniem średnim – 85 osoby (2022 r. - 87 osób).

Powiatowy Urząd Pracy odnotował najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych w Gminie Wyszków, w grupie osób które pozostają bez pracy od 1 do 3 miesięcy – 168 osoby (stosunku do 2022 r. wzrost o 26 osób). Największy wzrost ilości osób bezrobotnych tj. o 52 osoby, nastąpił w przedziale do 3 do 6 m-cy. Nastąpił znaczny spadek - o 49 osób - bezrobotnych pozostających bez pracy przez okres do miesiąca czasu.

Liczba osób bezrobotnych z orzeczoną niepełnosprawnością zarejestrowanych w Gminie Wyszków zmniejszyła się o 1 osobę w stosunku do 2022 r., jest to kontynuacja spadku od 2021 roku liczby osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wyszkanie. Głównie dotyczy to kobiet z niepełnosprawnością, których liczba spadła o 7.

W 2023 r. z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w Gminie Wyszków skorzystało łącznie 345 osób, o 51 osób więcej niż w 2022 r. Były to głównie staże (141 osób), dodatki aktywizacyjne (86 osób), prace interwencyjne (53 osoby) oraz środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej (37 osób). Sporadycznie korzystano ze wsparcia w formie robót publicznych, szkoleń prac społecznie użytecznych, refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy, bonów stażowych oraz bonu na zasiedlenie.

Powyższe dane przekładają się bezpośrednio na ilość osób potrzebujących pomocy finansowej i niefinansowej z tutejszego Ośrodka. Należy zaznaczyć, iż wiele osób wnioskujących o pomoc w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wyszkanie nie jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy z różnych przyczyn, np. utrata statusu osoby bezrobotnej z powodu nie stawienia się w wyznaczonym terminie i nie powiadomienia w okresie do 7 dni o uzasadnionej przyczynie tego niestawienia. Pracownicy OPS dokładają wszelkich starań by zmotywować mieszkańców Gminy Wyszków, którzy korzystają z pomocy społecznej do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy i aktywnego poszukiwania pracy.

DEMOGRAFIA

Dane demograficzne Gminy Wyszków. Stan na dzień 31.12.2023 r. wg danych Urzędu Miejskiego w Wyszkanie – ujęto również osoby tymczasowo zameldowane:

	Miasto	Wieś	Ogółem
Ilość mieszkańców	26 075	13 176	39 251
w tym: kobiety	13 637	6 533	20 170
mężczyźni	12 438	6 643	19 081
Ilość dzieci w wieku 0-6 lat	1 873	1 151	3 024
w tym: dziewczynki	885	563	1 448
chłopcy	988	588	1 576
Ilość dzieci w wieku 7-15 lat	2 630	1 609	4 239

w tym: dziewczynki	1 281	753	2 034
chłopcy	1 349	856	2 205
Ilość dzieci w wieku 16-18 lat	884	419	1 303
w tym: dziewczynki	442	183	625
chłopcy	442	236	678
Ilość osób w wieku 19 - 59/64 lat	14 939	7 976	22 915
w tym: kobiety /do 60r.ż/	7 161	3 677	10 838
mężczyźni/do 65r.ż./	7 778	4 299	12 077
Ilość osób w wieku 60/65 lat i więcej	5 749	2 021	7 770
w tym: kobiety /po 60r.ż./	3 868	1 360	5 228
mężczyźni/po 65r.ż./	1 881	661	2 542
W tym:			
Ilość osób w wieku 70-79 lat	2 333	605	2 938
w tym: kobiety	1 399	452	1 851
mężczyźni	934	153	1 087
Ilość osób w wieku 80-89 lat	823	354	1 177
w tym: kobiety	537	245	782
mężczyźni	286	109	395
Ilość osób w wieku 90-94 lata	91	52	143
w tym: kobiety	69	40	109
mężczyźni	22	12	34
Ilość osób w wieku 95-99 lat	19	15	34
w tym: kobiety	13	15	28
mężczyźni	6	0	6
Ilość osób, które ukończyły 100 lat	0	0	0
w tym: kobiety	0	0	0
mężczyźni	0	0	0
Ilość osób powyżej 100 lat	2	0	2
w tym: kobiety	1	0	1
mężczyźni	1	0	1
Ilość urodzeń	168	130	298
w tym: dziewczynki	91	50	141
chłopcy	77	80	157
Ilość zgonów			349
w tym: kobiety			167
mężczyźni			182
Liczba nadanych numerów PESEL w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie			228
w tym: dorośli			162
dzieci do 18 r.			66

Z analizy struktury demograficznej wynika, że:

- 1) Ogólna liczba mieszkańców Gminy Wyszków w 2023 zmniejszyła się o 10 osób w stosunku do 2022 roku, zmniejszyła się liczba osób zamieszkujących na terenie miasta (o 123 osoby), a zwiększyła liczba osób zamieszkujących na wsi (o 113 osób). Tendencja wzrostu liczby mieszkańców wsi utrzymuje się od wielu lat.
- 2) W 2023 r. w Gminie Wyszków urodziło się 298 dzieci (2022 r. - 379 dzieci), zmarło natomiast 349 osób (2022 r. – 384 osoby). Gmina zanotowała ujemny przyrost naturalny.
- 3) w stosunku do 2022 r. zwiększyła się o 69 liczba dzieci w wieku 7 - 15 lat,
- 4) w stosunku do 2022 r. zwiększyła się o 51 liczba dzieci w wieku 16 - 18 lat,
- 5) w stosunku do 2022 r. zmniejszyła się liczba osób w wieku produkcyjnym o 207. Tendencja spadku liczby osób w wieku produkcyjnym utrzymuje się od wielu lat.
- 6) w stosunku do 2022 r. wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym o 245. Tendencja wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym utrzymuje się od wielu lat.

Z działań podejmowanych przez pracowników Ośrodka wyraźnie widać, że na terenie Gminy Wyszków zamieszkują osoby bez stałego i czasowego zameldowania.

W strukturze demograficznej mieszkańców Gminy mocno zauważalny jest systematyczny proces starzenia się społeczeństwa. Osoby w wieku poprodukcyjnym, to bardzo często klienci Ośrodka Pomocy Społecznej, oczekujący szeroko rozumianych usług tj. pobytu w domu pomocy społecznej, usług opiekuńczych, usług socjalnych, organizacji czasu wolnego poprzez możliwość uczestnictwa w zajęciach Domu Dziennego Pobytu, rozwoju Klubów Seniora, wsparcia emocjonalnego, pomocy wolontariuszy itp.

Struktura podopiecznych ze względu na problem występujący w rodzinie

Liczba środowisk (rodzin), którym przyznano świadczenie finansowe z pomocy społecznej

	2023 r. – 559	2022 r. – 582
w tym:		
ubóstwo	268	289
bezrobocie	88	93
potrzeba ochrony macierzyństwa	37	38
długotrwała lub ciężka choroba	↑ 435	429
bezzadność w sprawach opiekuń.- wychow.	114	117
w tym: rodziny wielodzietne	30	32
rodziny niepełne	↑ 86	80
niepełnosprawność	↑ 259	258
alkoholizm	2	8
inne (zdarzenie losowe, bezdomność, ZK)	21	33

W/w dane nie sumują się, w rodzinach występuje jednocześnie wiele dysfunkcji – bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, samotne macierzyństwo itp. W tym zestawieniu został określony główny problem rodziny. Jak wynika z analiz najliczniejszą grupą klientów są rodziny z problemem długotrwałej choroby, drugim poważnym problemem jest ubóstwo, kolejnym - niepełnosprawność i bezrobocie.

Ogółem w 2023 r. pomocą społeczną zostało objętych **1 384 rodziny** (środowiska) (2022 r. – 1 205 rodzin) tj. w formie pomocy finansowej, pomocy niefinansowej i pracy socjalnej. **W 2022 roku ze wsparcia w postaci pracy socjalnej skorzystało 623 rodziny, a w 2023 r. 825 rodzin.**

Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 roku

Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 r. ogółem (2022 r. – 50 049 262 zł), w tym:	29 544 794 zł
1. pomoc społeczna ogółem	10 844 789 zł
w tym:	
- zadania finansowane ze środków gminy	8 199 743 zł
- zadania finansowane ze środków wojewody	2 645 046 zł
2. Świadczenia Rodzinne	18 251 396 zł
- świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, koszty obsługi	17 775 122 zł
	(w tym koszty obsługi 518 884,57 zł)
- składka zdrowotna od świadczeń rodzinnych	368 209 zł
- Program „Za życiem” (w tym koszty obsługi)	32 990 zł
	(w tym koszty obsługi 990,00 zł)
- praca z dłużnikiem alimentacyjnym (środki własne gminy)	75 075 zł
3. Świadczenie wychowawcze 500+ (w tym koszty obsługi)	10 408 zł
	(w tym koszty obsługi 518 884,57 zł)
4. Realizacja zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy	438 201 zł
- jednorazowe świadczenie pieniężne, koszty obsługi	27 842 zł
- posiłek	9 968 zł
- świadczenia rodzinne, składki społeczne i zdrowotne, koszty obsługi	400 391 zł
5. Realizacja Programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej Edycja 2023	
środki pozabudżetowe z Funduszu Solidarnościowego	118 769 zł
6. Realizacja Programu „Opieka Wytchnieniowa – Edycja 2023	
środki pozabudżetowe z Funduszu Solidarnościowego	114 285,17 zł

Zadania pomocy społecznej

Realizacja zadań zleconych ze środków finansowych wojewody w 2023 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Ilość środowisk	Kwota w zł	Rok 2022 Ilość środowisk/ kwota w zł
1.	Usługi specjalistyczne	18	126 205,31	16/114 497
2.	Pomoc przyznana cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP	1 rodzina/ 3 dzieci	3 697,20	1/4 076
3.	Dodatek gazowy	88 osób / 169 świadczeń	44 875	0/0
OGÓŁEM			174 777,51	118 573

Realizacja zadań własnych ze środków finansowych gminy w 2023 r.

Lp	Rodzaj świadczenia	Ilość środowisk	Kwota w zł	Rok 2022 Ilość środowisk/ kwota w zł
1.	Świadczenia z programu „Posiłki w szkole i w domu” dożywianie + zasiłek celowy na zakup art. spożywczych + pomoc rzeczowa (talony). Ogółem w tym:	330 rodzin	146 785,89	338/ 129 027
	1. dzieci objęte dożywianiem (posiłki)	138 rodzin/ 98 dzieci	22 429	129/ 49 558
	2. osoby dorosłe objęte dożywianiem (posiłki)	48 rodzin/ 49 osób	14 424	43/ 12 923
	3. w formie zasiłku celowego	243 rodziny	98 782	253 / 56 208
	4. pomoc rzeczowa (talony)	13 rodzin	4 631	15 / 4 075
	5. zakup naczyń jednorazowych	-	5 723	4 762
	6. posiłki III.1.2 (bez decyzji)	2 rodziny/ 3 dzieci	797	3 / 1 501
2.	posiłki (poza programem - ponad 150% kryterium dochodowego)		76 169	120 406
	1.dzieci objęte dożywianiem	23 rodziny/ 32 dzieci	36 413	29 / 69 043
	2.osoby dorosłe objęte dożywianiem	19 rodzin/ 20 osób	39 756,16	22/51 363
3.	usługi opiekuńcze	126	1 002 830	128/857 249
4.	zdarzenie losowe	3	12 000	4 / 13 600

5.	sprawienie pogrzebu	2	5 844	2/ 5 844
6.	schronienie	7 osób	65 933	12 / 84 573
7.	wypoczynek	2 rodziny / 4 dzieci	1 800	3 / 2 050
8.	zasiłki celowe np. na żywność, leki, zakup odzieży, dojazdy celem poszukiwania pracy, wyposażenie dzieci do szkoły, dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, inne pilne potrzeby + zasiłek specjalny + pomoc rzeczowa	136 rodzin/ 300 osób	81 726	150 / 70 910
9.	zasiłki okresowe ze środków własnych gminy	1 osoba	240	1 osoba/266
10.	odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	53 osoby	1 833 616	50 osób/ 1 423 513
11.	asystent rodziny	39 rodzin	101 482	44 rodziny/ 103 641
12.	koszt pobytu dziecka w pieczy zastępczej	56 dzieci	628 627	49 dzieci/ 549 739
13.	pozostała działalność w tym:			
	prace społecznie użyteczne	12 osób	37 748	12 osób/34 426
	mieszkanie treningowe i wspomagane	25 osób / 6 asystentów	16 221	24 osoby/8 asystentów 14 726
	dotatki mieszkaniowe	401 rodzin	593 236	236 / 405 182
	grupa wsparcia dla osób współuzależnionych i grupa wsparcia dla osób po stracie osoby najbliższej	32 osoby	11 192	28 / 13 156
	obsługa prawna osób korzystających ze wsparcia OPS	232 rodziny	32 078	229 / 13 140
	OGÓŁEM – zadania własne	-	4 870 483,05	4 090 881

Realizacja zadań własnych ze środków finansowych wojewody w 2023 r.

Lp	Nazwa świadczenia	Liczba środowisk	Kwota	Rok 2022 ilość środowisk/ kwota w zł
1.	zasiłek stały	174	1 058 920	164/ 1 086 702
2.	zasiłek okresowy	53	115 000	64 / 115 000
3.	składka zdrowotna od zasiłków stałych	158	88 909	151/ 93 174
4.	Składka zdrowotna od zasiłków stałych UKR	1	174,79	-

5.	Zasiłek stały UKR w rodzinie	1	1 942,08	-
6.	Asystent rodziny	39	18 440	44 / 6 330
7.	Usługi opiekuńcze „Opieka 75+”	20	79 249	21 / 47 909
8.	Program „Korpus wsparcia seniorów”	55	17 015	55 / 42 815
9.	Jednorazowe świadczenie 300 zł dla osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym	60 / 91 osób	27 300	686 /1176 352 800,00
	OGÓŁEM środki wojewody		1 406 949,87	1 744 730

Posiłek w szkole i w domu w 2023 r.

	Zadania własne finansowane przez gminę w zł	Zadania własne gminy finansowane przez wojewodę w zł
• dożywianie dzieci	22 429	283 832
• dożywianie osób dorosłych	14 424	107 997
• zasiłki celowe na dożywianie	98 782	150 614
• zakup naczyń jednorazowych	5 723	0
• pomoc rzeczowa	4 631	2 620
• posiłki III.1.2 (bez decyzji)	797	0
	-----	-----
Koszt programu ogółem – 691 849 zł (Koszt programu w 2022r. ogółem 642 307 zł)	146 786 (2022 r.- 129 027)	545 063 (2022 r. – 513 280)

Środki finansowe w ramach realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” przeznaczone były na dożywianie dzieci oraz osób dorosłych - samotnych, niepełnosprawnych itp. Środki te zabezpieczyły wszystkie potrzeby gminy w tym zakresie. Proporcje finansowania programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosły: 20% Gmina Wyszków, 80% Wojewoda Mazowiecki.

Kryterium dochodowe kwalifikujące do bezpłatnych posiłków w ramach programu w 2023 r.:

- na osobę w rodzinie – 1 200,00 zł netto miesięcznie,
- na osobę samotnie gospodarującą - 1 552,00 zł netto miesięcznie.

W wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego przygotowania i dostarczania obiadów dla dzieci w wieku szkolnym objętych wsparciem Gminy Wyszków, zawarto umowę z Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Warszawie Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wyszkanie. Zgodnie z umową w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. cena 1 obiadu dla dzieci wynosiła 15,80 zł brutto, cena za 1 komplet naczyń jednorazowych wynosiła 1,00 zł brutto.

W wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego przygotowania i dostarczania obiadów dla dorosłych objętych wsparciem Gminy

Wyszków, zawarto umowę z Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Warszawie Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wyszkowie. Zgodnie z umową w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. cena 1 obiadu dla dorosłych wynosiła 17,80 zł brutto, cena za 1 komplet naczyń jednorazowych wynosiła 1,23 zł brutto.

POMOC ŻYWNOŚCIOWA

Od 2014 r. Gmina Wyszków uczestniczy w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 (PO PŻ), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, łącznie było to 9 Podprogramów realizowanych w latach 2014-2023. Cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Osoby potrzebujące mogły także skorzystać z bezpłatnych szkoleń lub warsztatów dotyczących m.in. przygotowywania posiłków, dietytyki oraz zdrowego odżywiania, sprawnego zarządzania budżetem domowym, zapobiegania marnowaniu żywności.

Dostawą artykułów spożywczych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa w 2023 r. zajmował się CARITAS Polska. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkowie kwalifikował osoby do pomocy żywnościowej, wydając w tym celu skierowania. **W 2023 r. wydano 150 skierowań dla 359 osób** (2022r. - 121 skierowań / 270 osób/członków rodzin).

Ośrodek Pomocy Społecznej aby odpowiedzieć na potrzeby osób korzystających ze wsparcia, po raz kolejny w ramach współpracy z Caritas Diecezji Łomżyńskiej stał się **Organizacją Partnerską Lokalną (OPL)**. Dzięki tej współpracy Ośrodek zakwalifikował i przekazał żywność **27 osobom** (2022 r. – 49 osób).

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkowie realizował program Caritas Polska „Na codzienne zakupy”, jest to program realizowany w partnerstwie z Fundacją Biedronki oraz Caritas diecezjalnymi. Program ma na celu całoroczną pomoc w zakupie produktów żywnościowych seniorom w wieku 60+ – samotnym, potrzebującym wsparcia materialnego, dotkniętym wykluczeniem socjalnym i społecznym, zamieszkującym wsie i małe miejscowości.

Potrzebujący otrzymują wsparcie finansowe w wysokości **185 zł** miesięcznie na karcie przedpłaconej. Karta służy do płatności za zakupy w sieci sklepów Biedronka, z wyłączeniem: alkoholu, papierosów, tekstyliów oraz artykułów przemysłowych. Seniorzy sami decydują, na jakie produkty chcą przeznaczyć fundusze. W ramach programu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wyszkowie udało się pozyskać **karty dla 4 osób** (2022r. - 4 osoby) o wartości 1850 zł każda.

KIEROWANIE DO SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I OŚRODKÓW WSPARCIA

Osoba bezdomna to według ustawy o pomocy społecznej z dn. 12 marca 2004 r., to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu

przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

W świetle obowiązujących przepisów do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (art. 101 ust. 2 ustawy z dn. 12 marca 2004r o pomocy społecznej). W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie oraz w sprawach niecierpiących zwłoki, właściwą miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania tej osoby na pobyt stały jest zobowiązana do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenie w miejscu pobytu. (art. 101 ust. 3,7 w/w ustawy).

Pracownicy socjalni są w stałym kontakcie z osobami bezdomnymi umieszczonymi w schronisku dla bezdomnych. We współpracy z pracownikami socjalnymi z placówek, udzielają specjalistycznego poradnictwa, motywują do podejmowania działań w kierunku przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej poprzez mobilizowanie do aktywności zawodowej, odbudowania więzi rodzinnych, motywują do leczenia odwykowego oraz wnioskowania o mieszkanie z zasobów komunalnych gminy.

Zabezpieczając potrzeby Gminy w zakresie osób bezdomnych, Ośrodek ma podpisaną umowę z Mazowieckim Centrum Pomocy Bliźniemu „MONAR - MARKOT” w Czernicach Borowych, gdzie zagwarantowane są miejsca dla mieszkańców Gminy Wyszaków znajdujących się w kryzysie bezdomności. W 2023 r. z usług placówek dla osób bezdomnych skorzystało 7 osób (2022 r. 13 osób, w 2021 – 21 osób). Wskazuje to na wyraźny spadek osób kierowanych do schronisk dla osób bezdomnych, a jest to efekt polityki mieszkaniowej gminy czyli przygotowywania do zamieszkania wolnych lokali socjalnych z zasobów Gminy Wyszaków.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej znajdujący się w Hostelu „Monar” przy ul. Komunalnej, zabezpiecza schronienie dla rodzin znajdujących się w kryzysie. W 2023 r. z tej formy wsparcia skorzystało 10 rodzin (2022 r. - 8 rodzin, 2021 r. – 4 rodziny). W tym przypadku mamy trend rosnący.

Mieszkanie chronione / Mieszkanie treningowe i wspomagane

Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej z dnia 28 lipca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 901) nazwę „mieszkania chronione” zastąpiła nazwą „mieszkania treningowe i wspomagane”.

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych i wspomaganych. W dniu 09.08.2019 r. Gmina Wyszków podpisała umowę najmu lokalu mieszkalnego z Wyszkovskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego. Przedmiotem najmu jest lokal o pow. 53,83 m² składający się z kuchni, 3 pokoi oraz wc + łazienki, usytuowany na parterze, przeznaczony na mieszkania treningowe i wspomagane w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 97 ust.5 ustawy o pomocy społecznej, w dniu 29 lipca 2021 r. Rada Miejska w Wyszkanie w drodze Uchwały nr XXXIV/408/21 ustaliła szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności w mieszkaniach chronionych oraz ośrodkach wsparcia. Osoby, którym przyznano świadczenie w formie pobytu w mieszkaniu chronionym nie ponoszą opłat za pobyt w mieszkaniu chronionym, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Osoby, których dochód będzie przekraczał wyżej wskazane kryterium dochodowe ponosić będą odpłatność za pobyt w tym mieszkaniu według zasad określonych w tabeli odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym i wspomaganim.

W dniu 26.04.2023 r. po przeprowadzonym konkursie, Gmina Wyszków podpisała umowę z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym zlecającą prowadzenie od 01.05.2023 r. do 31.07.2023 r. mieszkania chronionego treningowego przeznaczonego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych zamieszkujących na terenie Gminy Wyszków. W ramach zadania świadczone były usługi:

1. Rozwoju osobistego tj. samoobsługi, zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, efektywnego zarządzania czasem, prowadzenia gospodarstwa domowego;
2. Treningu społecznego tj. załatwiania spraw urzędowych, utrzymania więzi rodzinnych, uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, poszukiwania pracy.

W mieszkaniu chronionym treningowym jednorazowo przy wsparciu asystenta przebywały 4 osoby z niepełnosprawnością intelektualną lub wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Trening dla każdej grupy odbywał się w okresie dwóch tygodni. Mieszkanie dla uczestników dostępne było przez 24h/dobę. Praca uczestnika realizowana była według Indywidualnego Planu wspierającego i bieżących uzgodnień uczestników i asystentów osoby z niepełnosprawnością. W mieszkaniu chronionym treningowym zatrudnionych było **6 asystentów osób z niepełnosprawnością** z kierunkowym wykształceniem oraz korzystano również z pomocy **3 wolontariuszy**, w tym lekarza rodzinnego i pracownika socjalnego. Z wyżej wymienionego wsparcia skorzystało **25 osób** (jedna osoba zrezygnowała przed zakończeniem turnusu, a na jej miejsce weszła kolejna osoba).

Ogólny koszt prowadzenia mieszkania chronionego treningowego w 2023 r. wyniósł **107 000,00 zł.**

Skierowania do Środowiskowych Domów Samopomocy

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia.

Środowiskowe domy samopomocy, zwane inaczej ośrodkami wsparcia, służą budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Przeznaczone są dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. To placówki okresowego dziennego lub całodobowego pobytu, w którym osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz posiłek.

Po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, analizie przedłożonej dokumentacji, osoby spełniające przesłanki, kwalifikowane są do przyznania świadczenia niepieniężnego z pomocy społecznej w formie skierowania do środowiskowego domu samopomocy. Zgodnie z art. 51 b ust. 2 korzystanie z usług świadczonych w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, niebędącymi usługami całodobowymi oraz korzystanie z usług klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest nieodpłatne.

W 2023 r. na podstawie decyzji administracyjnej z usług świadczonych w Środowiskowym Domu Samopomocy „Soteria” skorzystały **42 osoby, w tym 38 osób z Gminy Wyszków.**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie przeprowadza również rodzinne wywiady środowiskowe na potrzeby innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym PCPR-u, który kieruje osoby uprawnione do środowiskowych domów samopomocy typu B. Ośrodek przyznaje również bezpłatne posiłki dla osób przebywających w tych placówkach oraz w Warsztatach Terapii Zajęciowej.

REALIZACJA USŁUG OPIEKUŃCZYCH

Usługi opiekuńcze to pomoc skierowana do osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ww. usługi są odpłatne w zależności od dochodu. Wysokość odpłatności za korzystanie z usług zależy od dochodu osoby zainteresowanej. Szczegóły określa uchwała Rady Miejskiej w Wyszkanie.

Na terenie Gminy Wyszków w 2023 r. usługi opiekuńcze wykonywane były przez Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża ul. Świętojańska 82B/1, 07 - 200 Wyszków, który został wyłoniony w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

Koszt jednej godziny usług wynosił **28,30 zł/godz. (2022 r. – 23,30 zł/godz.)**

Z usług opiekuńczych w 2023 r. skorzystało ogółem 126 osób /w 2022 r. -128 osób/

w tym: osoby samotne   120 osób (2022 r. - 121 osób)

osoby w rodzinie   6 osób (2022r. - 7 osób).

Jak wynika z powyższego, usługami objęte zostały przede wszystkim osoby samotne, niezdolne do samodzielnej egzystencji, które z powodu wieku, stanu zdrowia wymagają pomocy osób innych.

Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły częściową odpłatność lub korzystały z niej nieodpłatnie w zależności od posiadanego dochodu.

- nieodpłatnie 40 osób (2022 r. - 30 osób)
- odpłatnie 86 osób (2022 r. - 98 osób)

Ogólny koszt usług w 2023r. wyniósł – **1 082 078,80 zł**, w tym 882 284,14 zł ze środków własnych gminy, odpłatność od podopiecznych – **199 794,66 zł** (2022 r. – 905 158,40 zł, odpłatność – 143 457,81 zł).

Gmina Wyszków w 2023 r. po raz kolejny przystąpiła do Programu „Opieka 75+”. Środki finansowe zostały przekazane w formie dotacji celowej z budżetu państwa na kwotę **79 249,00 zł**, tj. 60 % poniesionych wydatków na w/w Program (2022 r. 47 909,08 zł). Wsparciem zostało objętych 20 osób, w tym 17 osób uczestniczących w Programie w 2022 r., a 3 osoby dołączyły do Programu w 2023 r.

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE – ZADANIA ZLECONE

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek Pomocy Społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W 2023 roku pomoc skierowana była do osób z zaburzeniami psychicznymi tj. osób chorych psychicznie, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z autyzmem.

Liczba osób korzystających w 2023 r. – **18 osób** (2022 r. - 16 osób), w tym:

- **4** osoby z chorobą psychiczną (2022 r. 3 osoby),
- **7** osób z niepełnosprawnością intelektualną (2022 r. - 7 osób),
- **7** osób z autyzmem (2022 r. - 6 osób),

w tym:

- **9** osób pełnoletnich (2022 r. - 10 osób),
- **9** dzieci (2022 r. - 6 dzieci).

Liczba godzin wypracowanych w ramach terapii **1 757** (2022 r. - 1 594 godzin).

Koszt realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych wyniósł **150 138,46 zł** (2022 r. - 114 497,30 zł).

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

W Domach Pomocy Społecznej od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. przebywało **55 osób (2022 r. - 50 osób, w 2021 r. – 39 osób, 2020 r. – 32 osoby)**. Od wielu lat jest to trend wyraźnie rosnący. Spośród osób umieszczonych zmarło **5 osób, a 2 osoby** powróciły do swoich domów. Dwie osoby zostały skierowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie, ale ponosiły odpłatność za pobyt ze swoich oszczędności.

Umieszczone osoby przebywały w następujących DPS-ach:

1. DPS w Brańszczyku – **38 osób** - miesięczny koszt – 5 147,73 zł (2022 r. – 4 438,75 zł).
2. DPS w Przasnyszu - **1 osoba** - miesięczny koszt – 5 269,95 zł (2022 r. – 4 496,59 zł).
3. DPS w Fiszorze - **1 osoba** - miesięczny koszt – 6 078,67 zł (2022 r. – 5 258,58 zł).
4. DPS w Ołdakach - **3 osoby** - miesięczny koszt – 5 181,11 zł (2022 r. – 4 605,00 zł).
5. DPS w Obrytem - **9 osób** - miesięczny koszt – 5 098,63 zł (2022 r. – 4 400,00 zł).
6. DPS w Lesznoli - **2 osoby** - miesięczny koszt – 5 692,01 zł (2022 r. – 5 230,42 zł).
7. DPS w Ostrołęce - **1 osoba** - miesięczny koszt – 4 950,00 zł (2022 r. – 4 455,00 zł).

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponosi:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2: (jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie);
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

Ogólny koszt pobytu osób w domach pomocy społecznej poniesiony przez Gminę Wyszaków w 2023 r. wyniósł **1 844 269,94 zł** (2022 r.- 1 423 513,32 zł), odpłatność wniesiona przez osoby zobowiązane do alimentacji: **48 103,01 zł** (2022 r. – 50 512,51 zł.). W 2023 r. **średni miesięczny koszt** ponoszony przez gminę za pobyt jednej osoby w domu pomocy społecznej wyniósł **2 794,35 zł** (2022 r. – 2 372,53 zł).

PUNKT INFORMACJI OBYWATELSKIEJ

W ramach działalności punktu informacji obywatelskiej, osoby z Gminy Wyszaków mogły skorzystać z bezpłatnych porad: prawnika, psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego oraz wolontariusza w zakresie funkcjonowania rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością.

W 2023 r. z tej formy pomocy skorzystało:

- poradnictwo prawne	-	232 rodziny (591 osób w rodzinie)
- poradnictwo psychologiczne	-	23 rodziny (74 osoby w rodzinie)
- pracownik socjalny	-	1 384 rodziny (2 251 osób w rodzinie)
- wolontariusz	-	10 rodzin (31 osób w rodzinie).

Jest to forma działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, którą w przyszłości należy rozwijać poprzez nowe poradnictwa.

PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”

W roku 2023r. Gmina Wyszaków realizowała resortowy Programu Ministra Rodziny i

Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023.

Program miał na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Celem usług asystencji osobistej było zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia. Nadrzędnym celem usług asystencji osobistej było dążenie do poprawy funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w jej środowisku oraz uczestnictwo osoby niepełnosprawnej w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych.

Realizatorem zadania był Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie. Na realizację zadania pozyskano środki w kwocie **118 875,06 zł** (w roku 2022 - 99 603,00 zł), co stanowiło 100% wartości Programu. Wsparciem objętych zostało **14 osób niepełnosprawnych** (2022 r. – 14 osób), **w tym 5 dzieci do 16 roku życia** z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby (2022 r. – 6 dzieci), **5 osób dorosłych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności** (2022 r. – 6 osób), **2 osoby o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności** (2022 r. – 0) **oraz 2 osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną** (2022 r. – 0). Usługi asystencji osobistej świadczyło **11 asystentów (8 asystentów w 2022 r.)**, którzy zrealizowali łącznie **2 736 godzin (2 280 godzin w 2022 r.)**.

PROGRAM „OPIEKA WYTCHNIENIOWA”

Gmina Wyszaków w roku 2023 r. zrealizowała resortowy Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami niepełnosprawnymi posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej

Program zapewniał wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez świadczenie usług opieki wytchnieniowej poprzez czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.

Na realizację zadania Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki w kwocie 114 285,17 zł, co stanowiło 100% wartości Programu. Programem Opieka Wytchnieniowa na terenie Gminy Wyszaków objętych zostało **15 osób**, w tym 6 opiekunów osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (dzieci) i 9 opiekunów osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. W ramach programu były świadczone usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu całodobowego w miejscu wskazanym przez uczestnika w wymiarze 13 dni na osobę – dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 12 dni na osobę – dla dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności.

PRACA Z RODZINĄ

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkowie mając na względzie dobro dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem w 2023r. zatrudniał **4 asystentów rodziny** (2,25 etatu – umowa zlecenie), którzy prowadzili pracę z rodziną. Osoby zatrudnione na stanowisku asystenta rodziny posiadały stosowne kwalifikacje określone w art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Swoim wsparciem objęli łącznie **39 rodzin** (44 w 2022r.) w skali roku, w rodzinach wychowywało się 94 małoletnich dzieci (87 w 2022r.). Nie został przekroczony limit rodzin przypadający na jednego asystenta, określony w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 9 przypadkach sąd rodzinny zobowiązał rodziny do pracy z asystentem rodziny, pozostałym rodzinom asystent został przydzielony na wniosek pracownika socjalnego po wcześniejszym wyrażeniu zgody przez rodzinę. Asystent rodziny zakończył pracę z 10 rodzinami, w tym z powodu osiągnięcia celów i zrealizowania planu pracy z 4 rodzinami, z powodu zaprzestania współpracy przez rodzinę – 1 rodzina, z innych powodów - zmiana miejsca zamieszkania poza teren naszej gminy – 1 rodzina, rezygnacja 3 rodziny.

Główne problemy z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny to:

- bardzo niskie lub niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak realizacji przez dzieci obowiązku szkolnego,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania, trudności szkolnych,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- kryzysy rodzinne np. śmierć, rozstanie rodziców,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc domowa,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- brak umiejętności gospodarowania budżetem domowym,
- brak współpracy z asystentem rodzin, nie stosowanie się do jego zaleceń,
- umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Wydatki na wynagrodzenia asystentów rodziny wraz pochodnymi w roku 2023 pochodziły ze środków resortowych i środków własnych gminy i stanowiły łączną kwotę – **119 922 zł** (109 971 zł - 2022r.) w tym:

- **18 440 zł** (6 330 zł – 2022 r.) środki resortowe na realizację Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej,
- **101 482 zł** (103 641 zł - 2022 r.) środki własne Gminy Wyszków.

Mimo wszechstronnych działań na rzecz dziecka i rodziny, jak również szeroko prowadzonej pracy socjalnej w 2023 r. z terenu Gminy Wyszków w różnych formach **pieczy zastępczej umieszczono łącznie 14 dzieci z 12 rodzin** (18 dzieci z 13 rodzin w 2022 r.) – mniej niż w roku 2022 r. W 2023 r. rodziny zastępcze opuściło 7 dzieci z czego 2 wróciło do rodzin biologicznych, 3 pełnoletnich dzieci usamodzielnionych wyszło z pieczy zastępczej, 2 dzieci poszło do adopcji.

Obowiązek współudziału gmin we wskazanych kosztach wynika z art. 191 ust. 8 i 9

ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina finansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej zarówno wtedy, gdy są one przez sąd umieszczane w rodzinie zastępczej, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Co więcej, przepisy przewidują, że ma ona współfinansować nie tylko świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, ale też wynagrodzenia zawodowych rodziców zastępczych, koordynatorów pieczy zastępczej oraz pomoc dla osób usamodzielniających się. Ponadto wysokość kosztów ponoszonych przez gminę jest uzależniona od długości okresu, w którym dziecko przebywa w pieczy zastępczej. W pierwszym roku jest to 10%, w drugim 30%, a w trzecim i kolejnym 50% kosztów.

Od 2012 r. gmina współfinansuje koszty pobytu dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Koszt pobytu w pieczy zastępczej wszystkich 56 dzieci za które ponoszona była odpłatność w 2023 r., wyniósł 628 627,40 zł – środki własne gminy.

GMINNY ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wyszaków został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu oraz szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu określała Uchwała Rady Miejskiej w Wyszakowie Nr XXXI/317/16 z 29 grudnia 2016 r. Gminny Zespół Interdyscyplinarny realizował działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026. Zadaniem Zespołu było integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany na czas nieokreślony Zarządzeniem Burmistrza Nr 304/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r. jego członkowie podejmowali działania na mocy Porozumienia z dnia 2 stycznia 2017 r. podpisanego pomiędzy Burmistrzem Wyszakowa reprezentowanym przez jego zastępcę, Panią Anetę Kowalewską a jednostkami delegującymi członków Zespołu. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do 06.09.2023 r. liczył 21 członków i działał przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Wyszakowie, który zapewniał obsługę organizacyjno – techniczną.

Na podstawie art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.), zgodnie z Uchwałą nr LIX/662/23 Rady Miejskiej w Wyszakowie z dnia 20 lipca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Wyszaków w dniu 05.09.2023 r. została powołana nowa Przewodnicząca oraz nowy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Wyszaków. Zespół liczył 25 członków, w składzie: Agnieszka Mróz, Adrian Zdunek,

Monika Beresińska, Zofia Ciemerych, Kinga Jaroszewska, Katarzyna Kacpura, Ewa Pochmara, Aneta Sawicka, Dorota Garbarczyk, podkom. Jarosław Baran, kom. Kamil Kotowski, asp. szt. Adam Pieńczuk, Magdalena Polecka, Hanna Dziubiel, Ewa Runo, Amelia Depta, Iwona Nowak, Beata Skoczeń, Dorota Rogulska, Joanna Korczakowska, Zbigniew Kwiatkowski, Jolanta Dyl-Maćkowska, Maria Dopierała, Agnieszka Deptuła i Barbara Końska.

W dniu 01.12.2023 r. Zarządzeniem Burmistrza Wyszkowa nr 227/2023r do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Wyszków zostało powołanych 2 nowych członków Zespołu: Aneta Zyśk i Aneta Dołowy.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodził przedstawiciele:

- 1) Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszkanie;
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) Komendy Powiatowej Policji w Wyszkanie;
- 4) oświaty na szczeblu gminnym i powiatowym;
- 5) publicznych i niepublicznych jednostek ochrony zdrowia działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie;
- 6) organizacji pozarządowych z terenu Gminy Wyszków działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie;
- 7) Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Wyszkanie;
- 8) Prokuratury Rejonowej w Wyszkanie;
- 9) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkanie;
- 10) Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Wyszkanie;
- 11) Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wyszkanie;
- 12) Starostwa Powiatowego w Wyszkanie.

Do głównych zadań Zespołu należało:

1. Diagnozowanie problemu przemocy domowej,
2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
5. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

W 2023 r. członkowie Zespołu brali udział w 43 spotkaniach, podczas których zapoznawali się ze stanem realizacji procedur „Niebieskie Karty” oraz dyskutowali na temat możliwości polepszenia interdyscyplinarnej współpracy. Ponadto analizowali sposób pracy grup diagnostyczno-pomocowych m.in. współpracę pomiędzy przedstawicielami różnych instytucji pracujących na rzecz pomocy rodzinom wraz z uwzględnieniem konkretnych rozwiązań na rzecz poszczególnych jej członków. Podczas dyskusji starano się wypracować najsukuteczniejsze metody i schematy postępowania.

W ramach spotkań członkowie Zespołu wymieniali się uwagami i spostrzeżeniami dotyczącymi zjawiska przemocy domowej. Ponadto rozpowszechniali w środowisku lokalnym informacje o podmiotach świadczących usługi na rzecz osób i rodzin doświadczających

przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową. Aby jeszcze skuteczniej pomagać oraz podnosić kompetencje, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w szkoleniach i konferencjach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Członkowie Zespołu przygotowali projekt harmonogramu działań na rok 2024 do opracowanego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026, który przedłożono Burmistrzowi Wyszkowa w październiku 2023 roku. Podczas kolejnych spotkań członkowie Zespołu zapoznali się ze sprawozdaniem z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (sprawozdanie roczne za 2022 r.) oraz ze sprawozdaniem z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy (sprawozdanie roczne za 2022 r. przedstawione Radzie Miejskiej). Ponadto Zespół zapoznał się ze sprawozdaniami kwartalnymi i rocznymi z realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

W 2023 roku do Przewodniczącej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Wyszków wpłynęło 163 formularze „Niebieska Karta-A”, z czego 138 wszczyła nową procedurę. Dla porównania, w 2022 r. do Zespołu wpłynęło 89 „Niebieskich Kart”, z czego 83 wszczyła nową procedurę. Co wskazuje na wyraźny wzrost prowadzonych procedur oraz ilości działań podejmowanych przez członków Zespołu wobec roku ubiegłego.

W 2023 r. podmioty uprawnione do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” przesyłały następującą ilość formularzy „Niebieska Kart-A”:

- Ośrodki Pomocy Społecznej – 41 (w 2022 r.-28),
- GKRPA – 8 (w 2022 r.-11),
- ochrona zdrowia - 3 (w 2022 r.-2),
- oświata – 9 (w 2022 r. - 4),
- Policja – 77 (w 2022r. - 38).

W celu podejmowania działań zmierzających do przezwyciężenia problemów związanych z występowaniem przemocy domowej tworzone były grupy robocze oraz grupy diagnostyczno - pomocowe. W 2023 roku powołano łącznie 132 grupy robocze i grupy diagnostyczno-pomocowe (w 2022 roku powołano 83 grupy robocze). W skład tych grup wchodził przedstawiciele różnych instytucji, we wszystkich przypadkach byli to pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej i Policji. W zależności od potrzeb powoływano także członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorów sądowych, pedagogów, wychowawców ze szkół i przedszkoli oraz przedstawicieli ochrony zdrowia. W 2023 roku odbyło się łącznie 670 spotkań grup roboczych oraz grup diagnostyczno-pomocowych (w 2022 r. – 506 spotkań). Na spotkania wzywano osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową oraz zapraszano osoby, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy domowej. Sporządzono 85 formularzy „Niebieska Kart-C” (w 2022 r. - 47) i 65 formularzy „Niebieska Kart – D” (w 2022 r.– 43).

W 2023 roku zakończono 103 procedury „Niebieskie Karty” (w 2022 r. – 74). W 86 przypadkach powodem zakończenia procedury było ustanie przemocy domowej oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy (w 2022 r. - 62). Z uwagi na brak zasadności

podejmowania dalszych działań procedurę „Niebieskie Karty” zakończono w 17 przypadkach (w 2022 r. – 12 przypadkach).

Szczegółowe informacje dotyczące przeciwdziałania przemoc domowej zawiera sprawozdanie za 2023 rok z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2026.

DZIAŁANIA NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

W 2023 r. po przerwie spowodowanej zagrożeniem epidemiologicznym i stanem epidemii COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV2 Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie zaczął stopniowo powracać do wydarzeń organizowanych na rzecz społeczności lokalnej.

Jednym z cyklicznych wydarzeń, które powróciło po kilkuletniej przerwie były uroczyste Obchody „Dnia Matki” w Ośrodku Pomocy Społecznej (w tym roku organizowane po raz 10-ty). W dniu 26.05.2023 r. na spotkanie z Burmistrzem Wyszkania Grzegorzem Nowosielskim zostało zaproszonych 14 matek – dzieci, które rozstały Wyszkanie. Panie otrzymały listy gratulacyjne i kwiaty.

Ważnym działaniem realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie dla społeczności lokalnej, było pośrednictwo w przekazywaniu używanej odzieży, mebli, sprzętu gospodarstwa domowego, a także sprzętu rehabilitacyjnego (wózki inwalidzkie, chodziki, kule itp.).

„Korpus Wsparcia Seniorów”

Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił do realizacji Rządowego Programu „**Korpus Wsparcia Seniorów**” na rok 2023 – moduł II. Program realizowano od marca do grudnia 2023 r. Programem zostało objętych **55 osób w wieku 65+** z terenu Gminy Wyszkanie. Celem Programu była poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. **Udział w Programie był bezpłatny.** Miesięczny abonament usługi opieki na odległość dla jednej osoby wyniósł 29,50 zł.

Dotacja celowa na realizację Programu z budżetu państwa wyniosła 29 406,00 zł, środki własne w wysokości 7 352,00 zł, co było 20 % przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania (w 2022 r. - **42 840 zł**).

Adresatami Programu byli seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mieli problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

W ramach Programu seniorom w wieku 65 lat i więcej został zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w następujące funkcje:

- Przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- Detektor upadku,

- Czujnik zdjęcia opaski / urządzenia,
- Lokalizator GPS,
- Funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- Funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Ponadto od 1 listopada 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej jest partnerem w Projekcie ASsIST – Spersonalizowany inteligentny system teleopieki. Projekt skierowany jest do 20 osób w wieku 50+ z terenu Gminy Wyszków. Projekt jest bezpłatny realizowany przez Firmę HRP Care Sp. Z o.o. we współpracy z Politechniką Łódzką i trwa od 1 listopada 2023 do 30 kwietnia 2024r. Uczestnicy projektu zostali zaopatrzeni w opaskę bezpieczeństwa, która umożliwia mierzenie podstawowych parametrów życiowych i nadzór nad nimi przez wyspecjalizowane Centrum Teleopieki.

„Moje piękne miasto”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie w 2023 r. we współpracy z WTBS oraz Urzędem Miejskim podejmował **działania w społecznościach bloków komunalnych**. Zaangażowanie pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej polegało na stałej współpracy z mieszkańcami w rozwiązywaniu pojawiających się problemów, a także wspieraniu streetworkerów pracujących na tych osiedlach. Mieszkańcy mobilizowani byli do wspólnej pracy na rzecz osiedla; porządkowania terenów zielonych, zakładania i uzupełniania istniejących już klombów i rabat kwiatowych.

Już po raz czternasty mieszkańcy TBS zostali zaproszeni do udziału w konkursie „Moje piękne miasto”, w którym nagradzane są najpiękniejsze ogródki i balkony, a w tym roku po raz pierwszy również najbardziej zadbane klatki schodowe. Konkurs został przeprowadzony w trzech kategoriach: ogródki, balkony i klatki schodowe. Za najpiękniejsze zagospodarowanie terenu wokół swoich bloków I miejsce zajęli mieszkańcy ul. Sowińskiego 25, II – ul. Na Skarpie 26, III – ul. Geodetów 66, równorzędne IV miejsca – ul. Łączna 24 i 30. Wyróżnienie otrzymali mieszkańcy budynku przy ul. Prostej 8B. Za dbałość o klatki schodowe nagrodzeni zostali mieszkańcy budynków: Sowińskiego 25 (kl. I, II), Geodetów 66 (kl. I, II, III), Sikorskiego 29 (kl. I, II, III), Kościuszki 41A (kl. I), Sowińskiego 28B (kl. IV). W w/w konkursie przyznawane były również indywidualne nagrody w kategoriach ogródki i balkony.

„Świąteczna paczka”

Dzięki ofiarności **Państwa Danuty i Krzysztofa Kowalewskich „Restauracja Baśniowa” 16 rodzin** z Gminy Wyszków zostało obdarowanych potrawami wigilijnymi i świątecznymi. Członkowie rodziny Państwa Kowalewskich osobiście przy wsparciu pracowników socjalnych dostarczali przed świętami potrawy do rodzin.

W dniach 01.12 – 02.12.2023 r. **Klub Przyjaciół Wyszkowa** we współpracy z młodzieżą **Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik”** przeprowadził zbiórkę artykułów spożywczych w lokalnych sklepach, które przekazał do Ośrodka. Z zebranych artykułów

spożywczych przygotowano **62 paczki żywnościowe** i przekazano rodzinom korzystającym ze wsparcia Ośrodka.

Państwo Marlena i Bartosz Rozenek – Sklep Spożywczy „**U Rozena**” przekazali **15 paczek prezentowych oraz 2 paczki żywnościowe**.

Ponadto Oddział Rejonowy PCK w Wyszku przekazał „Świąteczne paczki PCK” dla osób dorosłych – **10 paczek oraz paczki „Gwiazdka z PCK” dla rodzin z dziećmi – 10 paczek**.

W pomoc osobom potrzebującym włączyły się również osoby prywatne, darczyńca z Nieporętu przekazał dwie paczki prezentowe.

Dzięki ofiarności ludzi dobrej woli w okresie Świąt Bożego Narodzenia paczkami zostało obdarowanych około **117 rodzin**.

„Pomoc Ukrainie”

Od pierwszych dni wybuchu konfliktu zbrojnego w Ukrainie cała społeczność Wyszku, a w tym również pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszku jako wolontariusze, angażowali się w pomoc rodzinom, które opuściły swój kraj. W 2023 roku pomoc ta była kontynuowana.

Dzięki wsparciu Caritas Diecezji Łomżyńskiej oraz Fundacji Biedronka, Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał **Karty Biedronki „Witamy i pomagamy”** o wartości 900 zł **na łączną kwotę 63 000,00 zł**. Karty zostały przekazane rodzinom z Ukrainy, które opuściły swój kraj po 24 lutego 2022 r. Tym rodzajem wsparciem objętych zostało **66 rodzin (163 osoby)**.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku udzielił pomocy wynikającej z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w tym m.in.

- jednorazowe świadczenie pieniężne (300 zł) – wypłacono **91 osobom** na łączną kwotę **27 300,00 zł**,
- posiłki w szkołach – opłacono obiady **11 dzieciom** na kwotę **7 550,80 zł**.
- zasiłek celowy – wypłacono 1 osobie na kwotę 300,00 zł
- zasiłek stały – wypłacono 1 osobie w kwocie 1 942,08 zł
- składka zdrowotna - opłacono jednej osobie w kwocie 194,80 zł.

„Dostępna przestrzeń publiczna”

Celem Programu jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej, informacji i komunikacji, a także technologii, urządzeń oraz usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, na zasadzie równości z innymi osobami. Realizacja celu pozwoli na pełny udział w życiu społecznym, w tym pełnienie określonych ról społecznych.

W 2023 roku OPS w Wyszku podpisał umowę na realizację projektu pod nazwą „Dostępna przestrzeń publiczna w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wyszku”. Projekt jest dofinansowany ze środków PFRON w ramach programu „Dostępna przestrzeń publiczna”. Całkowity koszt realizacji projektu 118 785,00 zł, PFRON dofinansuje realizację projektu w do

łącznej wysokości 95 028,00 zł. Podczas trwania projektu w 2024 r. realizowane będą następujące zadania:

1. Zakup i montaż tablicy informacyjnej.
2. Zakup i montaż drzwi wejściowych.
3. Modernizacja toalety dla osób z niepełnosprawnościami.
4. Zakup krzeseł ewakuacyjnych.
5. Zakup biurek z regulacją wysokości.
6. Zakup i montaż biurka w zabudowie.
7. Zakup i montaż tabliczek informacyjnych.
8. Zakup pętli indukcyjnych.
9. Zakup i montaż systemu nawigacyjno – informacyjnego.
10. Zakup i montaż wyciszenia drzwi w pokoju indywidualnych konsultacji.
11. Zlecenie sporządzenia informacji w języku migowym o zakresie działalności Ośrodka.

„Grupy samopomocowe oraz grupy wsparcia”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkowie podejmował działania na rzecz zwiększenia efektywności rozwiązywania problemów społecznych oraz wspólnego przezwycięzania trudności przez osoby borykające się z podobnymi problemami. Kontynuował ideę pomagania sobie, poprzez pomaganie innym. Idee samopomocy oraz grup wsparcia realizuje się w bardzo wielu przypadkach: sytuacje losowe takie jak np. niepełnosprawności, choroba, trudna sytuacja rodzinna, samotne wychowywanie dziecka, bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, rozpad rodziny, śmierć członka rodziny itp. Samopomoc to wszystkie działania ludzi, które są ukierunkowane na radzenie sobie z problemami różnego rodzaju w oparciu o własne doświadczenia i doświadczenia innych. Grup samopomocowych nie prowadzą osoby udzielające na co dzień profesjonalnej pomocy, skierowane są głównie na działania jej członków a nie na osoby z zewnątrz. Czasem zdarza się jednak, że na spotkania grupy zapraszani są eksperci w danej dziedzinie. Pomóc sobie samemu znaczy wziąć problem w swoje ręce i być aktywnym na tyle, na ile pozwalają możliwości.

Grupa wsparcia skład się z różnych osób połączonych wspólnym problemem lub grupą problemów, mających np. wspólny mianownik. Założeniem jest wzajemne wsparcie emocjonalne, pomoc w przezwycięzaniu i radzeniu sobie z problemami.

Grupa dla rodziców dzieci autystycznych

Od 2013 r. w OPS funkcjonuje grupa dla rodziców dzieci autystycznych. Obecnie grupę stanowi 10 matek dzieci z autyzmem. Spotkania nie odbywały się w siedzibie Ośrodka, jednak matki pozostawały w stałym kontakcie telefonicznym.

Grupa działa na zasadzie dobrowolnego udziału z możliwością odstąpienia i jest otwarta na nowe osoby. Podczas rozmów można omówić swój konkretny problem, podzielić

się swoimi spostrzeżeniami, radościami, trudnościami jakie dotyczą je w życiu codziennym. Matki opisują swoje emocje, dzielą się doświadczeniami jak radzić sobie ze stresem, jakie podejmować rozwiązania, jakie są efekty oddziaływań psycho - pedagogicznych względem dziecka, jaki jest postęp lub regres na danym etapie rozwoju. Rodzice informują się wzajemnie m.in. co do konkretnych usług ze strony specjalistów pracujących z dzieckiem w różnych resortach. Bardzo pożyteczne jest wzajemne użyczenie literatury, podawanie adresów portali internetowych, informacji dotyczących nowopowstałych regionalnych i krajowych ośrodków terapeutycznych i diagnostycznych zajmujących się autyzmem. Podstawowe założenia grupy to: akceptacja niepełnosprawności, radzenie sobie ze stresem, dzielenie się doświadczeniami z bycia rodzicem dziecka autystycznego. Grupa pozwala zmniejszyć wątpliwości rodziców, pozwala łatwiej zaakceptować ich trudną sytuację. Uczestniczki grupy są współzałożycielkami Stowarzyszenia „Bądźmy w kontakcie”.

W Punkcie Informacji Obywatelskiej pełni dyżur wolontariuszka, która pomaga rodzicom dzieci niepełnosprawnych m.in. w założeniu subkonta, pozyskiwaniu niezbędnych informacji dotyczących terapii i rehabilitacji.

Grupa wsparcia dla osób chorych na SM

Grupa wsparcia dla osób chorych na SM, pomimo tego, że spotkania nie odbywają się ze względu na stan zdrowia uczestników, to w dalszym ciągu jest monitorowana przez pracowników OPS. Jej członkowie pozostają w stałym kontakcie. Pracownicy socjalni wspierają osoby chore, motywują je do podejmowania dalszych działań. Wśród członków grupy rozwinęła się samopomoc, wspierają się wzajemnie a szczególnie osoby nowo zdiagnozowane. Odwiedzają ich w środowisku, poruszają tematy związane z funkcjonowaniem z tą chorobą w różnych aspektach życia. Ponadto do pracowników socjalnych zgłaszają się nowe rodziny i osoby dotknięte problemem SM.

Grupa wsparcia dla osób po stracie osoby bliskiej

Grupa wsparcia po stracie bliskiej osoby działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Wyszku od października 2021 r. Pierwsze spotkanie miało miejsce 13.10.2021 r. Natomiast kolejne spotkania grupy odbywają się cyklicznie w drugą i czwartą środę miesiąca o godz. 18.30 w sali konferencyjnej WOSIR, Centrum dla Rodziny przy ul. Kościuszki 54. Spotkania prowadzone są przez 2 psychologów. W 2023 r. w 23 spotkaniach uczestniczyło rotacyjnie 17 osób. Grupa wsparcia po stracie bliskiej osoby skierowana jest przede wszystkim do osób, które zostały dotknięte utratą najbliższych. Członkowie grupy dzielą się swoimi odczuciami oraz przeżyciami. Będąc wśród osób przeżywających podobne emocje, uczestnicy spotkań mogą poczuć się w pełni zrozumiani, a także nie czują się samotni w przeżywanej żałobie. Tematyka spotkań skupia się na wielu aspektach związanych z utratą bliskiej osoby, m.in. na towarzyszących emocjach, jak również na sposobach radzenia sobie z żałobą. Uczestnicy dzięki spotkaniom otrzymują wsparcie emocjonalne oraz niezbędną pomoc w przewyciężaniu i radzeniu sobie z doświadczanymi trudnościami po stracie bliskiej osoby.

Grupa wsparcia dla rodzin z problemem uzależnień

Grupa wsparcia „PO MOCNI” skierowana jest do osób szukających pomocy w przezwyciężaniu problemów życiowych w związku z występującym w rodzinie problemem uzależnienia. Pierwsze spotkanie grupy miało miejsce 03.11.2021 r. w sali konferencyjnej WOSIR, Centrum dla Rodziny przy ul. Kościuszki 54. Spotkania odbywają się cyklicznie w pierwszą i trzecią środę miesiąca o godz. 18.00, a prowadzone są przez psychologa - specjalistę psychoterapii uzależnień. W 2023 r. w 17 spotkaniach grupy uczestniczyło rotacyjnie 15 osób. Podczas spotkań członkowie grupy dzielą się swoimi troskami i doświadczeniami. Dowiadują się, jak inne osoby radzą sobie z podobnymi problemami, a także jakie towarzyszą im przy tym emocje i jak sobie z nimi radzić. Na spotkaniach podejmowana jest zróżnicowana tematyka, związana w głównej mierze z chorobą alkoholową oraz jej destrukcyjnym wpływem na rodzinę. Tematy często są wzbogacone o materiały edukacyjne. Członkowie grupy dzięki udziałowi w spotkaniach przekonują się, że nie są sami ze swoimi problemami, a także otrzymują ogromne wsparcie, zrozumienie oraz edukację, którą uważają za bardzo cenną.

„Prace Społecznie Użyteczne”

W ramach readaptacji społecznej i zawodowej osób długotrwale bezrobotnych (bez prawa do zasiłku), w 2023 r. kontynuowano organizowanie prac społecznie użytecznych. Z ramienia Gminy obsługę organizacyjną prac społecznie użytecznych wykonywał OPS w Wyszkanie.

Na mocy Porozumienia zawartego pomiędzy Starostą Powiatu Wyszkańskiego, reprezentowanym przez Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Wyszkanie a Gminą Wyszkanie do w/w prac skierowano ogółem **12 osób**. Prace społecznie użyteczne wykonywane były w okresie od 01.02.2023 r. do 30.11.2023 r. Obejmowały głównie prace porządkowo-gospodarcze w pomieszczeniach placówek użyteczności publicznej i na terenach wokół nich. Osoby wykonujące prace otrzymywały wynagrodzenie w wysokości 9,50 zł za 1 godz. netto a od 01 lipca 2023 r. – 10,90 zł za godz. (40 godz. - 436,00 zł).

Na w/w świadczenia wydatkowano **37 748,40 zł** (2022 r. – 34 426,00 zł), w tym ze środków własnych gminy **15 099,36 zł**, Powiatowy Urząd Pracy refundował 60% kwoty świadczenia ze środków Funduszu Pracy – **22 649,04 zł**.

Podejmowanie prac społecznie użytecznych pomogło osobom bezrobotnym w nabyciu umiejętności społecznych i zawodowych oraz w przygotowało ich do powrotu na rynek pracy.

„Wolontariat”

Wolontariat to działania polegające na niesieniu bezinteresownej pomocy. Istota wolontariatu polega na łączeniu ludzi chętnych do niesienia pomocy z ludźmi, którzy tej pomocy potrzebują. Wolontariuszem może zostać każdy, kto chce swój czas i siły poświęcić na pomoc potrzebującym, bez względu na wiek wykształcenie czy status społeczny. Ta idea stała się ważnym elementem działań podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej

w Wyszkowie, który od wielu lat realizuje program „Wolontariat w Ośrodku Pomocy Społecznej”.

Wolontariat odgrywa ogromną rolę i ma znaczenie przy wsparciu służb społecznych w obszarze pomocy społecznej. Efekty działań są obopólne, przynoszą wymierne korzyści zarówno osobom potrzebującym, jak również tym, którzy udzielają tej pomocy. Dzięki podejmowanym działaniom wolontarystycznym dużo zyskuje Ośrodek Pomocy Społecznej a szczególnie osoby objęte pomocą. Zmienił się wizerunek placówki, poszerzony został zakres świadczeń, dzięki wsparciu wolontariuszy uzupełniono działania pracownika socjalnego.

DOM DZIENNEGO POBYTU „SENIOR”

Wyszków ul. 3 Maja 18

Dom Dziennego Pobytu „SENIOR” w Wyszkowie funkcjonuje od 1988 r., a od 1995 r. jest komórką organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej. Zadaniem placówki jest stworzenie sprzyjających warunków do aktywizacji, integracji i samorealizacji osób „Złotego Wieku” poprzez uczestnictwo w różnych formach zajęć. Pracownicy DDP w swoich działaniach dążą do wydobycia potencjału drzemącego w starszych ludziach, ich uzdolnień, zainteresowań, pasji. Starają się stworzyć miłą i przyjazną atmosferę atrakcyjnego spędzania czasu wolnego. Sami pensjonariusze podkreślają, że dzięki pobytowi w placówce mają możliwość udziału w różnych imprezach okolicznościowych, sportowych i kulturalnych przez co czują się potrzebni, młodszy i sprawniejsi. Uczestniczą w życiu społecznym gminy i powiatu wyszkowskiego.

Korzystanie z usług DDP daje pensjonariuszom różnorodne korzyści m.in.:

- wzrost poczucia własnej wartości,
- rozwijanie zainteresowań,
- integrację międzypokoleniową,
- nawiązywanie kontaktu z ciekawymi ludźmi,
- podniesienie lub utrzymanie sprawności fizycznej,
- rozwijanie potrzeby wolontariatu i samopomocy.

Z działalności Domu korzystają Seniorzy z terenu Gminy Wyszków – nieodpłatnie, na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dom Dziennego Pobytu „Senior” w Wyszkowie współpracuje z wieloma instytucjami, szkołami, przedszkolami, fundacjami, stowarzyszeniami, kościołami, lokalnymi przedsiębiorcami.

Proces aktywizacji i integracji prowadzony jest poprzez organizowanie terapii zajęciowej takiej jak: muzykoterapia – 1 raz w tygodniu 90 min, warsztaty z psychologiem – co 2 tygodnie po 90 min, warsztaty rękodzieła, zajęcia ruchowo – relaksacyjne (2 x w tygodniu po 2 godziny), kącik kulinarny, kącik majsterkowicza, kółko teatralne (w zależności od potrzeb w ciągu całego roku), spotkania z poezją, wieczorki taneczne. W Domu działa grupa taneczna oraz grupa teatralna „Domino”. Wykonawcy swoimi umiejętnościami aktorskimi potrafią dostosować się do różnych grup odbiorców. W minionym roku podjęta była próba reaktywacji

grupy tanecznej, jednak z uwagi na spadek sprawności fizycznej seniorów po kilku tygodniach zajęcia zostały odwołane.

W roku sprawozdawczym w DDP zrealizowano projekt społeczny tak zwany „Bon dla seniorów II” w wysokości 2 000 zł, finansowany przez Stowarzyszenie Radomskie Centrum Przedsiębiorczości ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego. W ramach którego zrealizowano projekt pod nazwą „Pracowite Pszczółki”. W ramach projektu Seniorzy zapoznali się z zasadami nasadzeń roślin doniczkowych oraz ogrodowych, zakupili niezbędne wyposażenie ogrodowe (donice, ziemię, sekatory itp.) a także miały miejsce warsztaty teatralne. Na podsumowanie projektu w ogrodzie przy DDP zorganizowany został słodki piknik podczas którego seniorzy zaprezentowali nabyte umiejętności teatralne.

W poniższej tabeli przedstawiono ważniejsze działania aktywizujące seniorów w DDP w 2023 roku.

styczeń	<ul style="list-style-type: none"> – Spotkanie noworoczne seniorów w DDP. – Z okazji Dnia Babci i Dziadka seniorów odwiedziły delegacje dzieci z Przedszkola nr 2 oraz Świetlicy „Słoneczna”. – Bal Karnawałowy w Restauracji „Pod Jesionem”, na którym uczestniczyło 100 Seniorów z terenu gminy Wyszków. – 90- lecie pensjonariusza.
luty	<ul style="list-style-type: none"> – Spotkanie Walentynkowe. – Z okazji Walentynek Fundacja TV Puls „Pod Dębem” przysłała upominki dla Seniorów DDP. – Manualne warsztaty. – Obchody 60- lecia zawarcia związku małżeńskiego przez Pensjonariuszy DDP. – Warsztaty rękodzieła wielkanocnego.
marzec	<ul style="list-style-type: none"> – W WOK „Hutnik” odbył się koncert z okazji Dnia Kobiet podczas którego uczestników koncertu w świat radosnych uniesień przeniosła grupa „Połamani Słowem”, natomiast w muzyczną podróż po Europie z piosenką francuską i nie tylko zaprosił Wojciech Bardowski i Magdalena Tunkiewicz- Zakrzewska. – Spotkanie z Okazji Dnia Kobiet w DDP. – Warsztaty rękodzieła wielkanocnego. – Wycieczka po wyszkowskim parku i jego okolicy celem poszukiwania śladów wiosny.
kwiecień	<ul style="list-style-type: none"> – Spotkanie świąteczne dla uczestników DDP. – Wspólny spacer oraz wizyta w Bibliotece Miejskiej. – Wspólna zabawa, Grill w ogrodzie.
maj	<ul style="list-style-type: none"> – Wycieczka do Warszawy. Spotkanie w Pałacu Prezydenckim z Prezydentową Agatą Kornhauser- Duda. – Koncert ku czci Jana Pawła II we współpracy z Powiatowym Środowiskowym Domem Samopomocy „Drogowskaz”. – Wiosenne prace w ogrodzie.

	<ul style="list-style-type: none"> – W „Gościńcu pod Jesionem” odbyła się majowa potańcówka, w której wzięło udział 60 osób.
czerwiec	<ul style="list-style-type: none"> – Grupa teatralna „Domino” przedstawiła „Kaczkę Dziwaczkę” na pikniku rodzinnym w Szkole Podstawowej w Popowie Kościelnym. – Grupa 40 seniorów wyjechała na 3 - dniową wycieczkę krajoznawczą do Gdańska. Seniorzy zwiedzili Westerplatte, starówkę w Gdańsku, w drodze powrotnej zwiedzili Malbork.
lipiec	<ul style="list-style-type: none"> – Urlop
sierpień	<ul style="list-style-type: none"> – Rękodzielniczki DDP wykonały 550 kotylionów dożynkowych. – Wycieczka krajoznawcza do Broku połączona z piknikiem w plenerze. – Seniorki DDP wykonały wianki, którymi dekorowały uczestników wyszkowskiego narodowego czytania.
wrzesień	<ul style="list-style-type: none"> – Grupa teatralna „Domino” wzięła udział w „Narodowym Czytaniu”. Tym razem Pan Roman Szymaniak - pensjonariusz DDP „Senior” wcielił się w postać głównego bohatera „Nad Niemnem” - Benedykta Korczyńskiego. Zespół „Nadbużnie” zadbał o ludową oprawę muzyczną. – W miesiącu wrześniu w ramach projektu Bezpieczny Senior II, Seniorzy założyli ogród przed Domem Seniora, prowadzone były warsztaty teatralne, wykład na temat nasadzeń i pielęgnacji roślin. Na zakończenie projektu został zorganizowany słodki piknik, podczas którego uczestnicy zaprezentowali przedstawienie teatralne pt: „Maja i nocne życie Gucia”. – Obchody Jubileuszu 35 - lecia Domu Dziennego Pobytu „Senior” w Wyszkanie. Z tej okazji zorganizowano piknik dla obecnych i byłych uczestników Domu i ich rodzin, przyjaciół oraz mieszkańców gminy Wyszkanie. – Seniorzy DDP „Senior” wzięli udział w Powiatowo – Diecezjalnych Dożynkach w Długosiodle podczas których wyszkowscy Seniorzy dekorowali uczestników dożynek, wcześniej wykonanymi kotylionami. – Pensjonariuszki DDP „Senior” wzięły udział w akcji „Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania” w Malinowym Przedszkolu.
październik	<ul style="list-style-type: none"> – Pensjonariusze DDP uczestniczyli we Mszy Świętej w Kościele Św. Wojciecha, która została odprawiona w intencji seniorów z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych. – DDP „Senior” we współpracy z KPP w Wyszkanie zorganizował debatę społeczną pt. „Bezpieczeństwo osób starszych”. Przedstawiciele KPP przekazali seniorom informacje dotyczące zasad bezpieczeństwa. – Przeprowadzono akcję społeczną sprzątania opuszczonych grobów na cmentarzu przy ul. Nadgórze. – Grzybobranie w Sadownym, połączone z piknikiem. – Święto Plonów w DDP, na którym Seniorzy mogli pochwalić się darami natury ze swoich ogródków.

	<ul style="list-style-type: none"> – Z okazji Europejskiego Dnia Seniora Dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 1 zabrały Seniorów w multimedialną podróż po stolicach Europy, przy tej okazji przedstawicielki ZUS zaprezentowały materiały dotyczące własnego bezpieczeństwa.
listopad	<ul style="list-style-type: none"> – Seniorzy odwiedzali groby zmarłych uczestników DDP na wyszkowskich cmentarzach. Tradycją roku ubiegłego, zorganizowany został wieczór zaduszny, na którym wspomniano zmarłych pensjonariuszy i przyjaciół DDP. – Z okazji Ogólnopolskiego Dnia Seniora uczestnicy DDP zostali obdarowani herbatą przez dzieci z I Podstawowej Szkoły Językowej Language w Wyszkanie w ramach akcji „Herbatka dla seniora”. Seniorów odwiedziły również dzieci z Malinowego Przedszkola. – Biblioteka Miejska zaprosiła Seniorów na koncert Paprocki in memoriam „Sopranowy zawrót głowy”, który odbył się w filharmonii Narodowej. – Zaprzyjaźniona farmaceutka przeprowadziła wykład na temat bezpieczeństwa stosowania leków. – Spotkanie andrzejkowe. – Pierwsze warsztaty rękodzieła bożonarodzeniowego. – Z okazji zbliżających się Mikołajek pensjonariusze otrzymali kolejną paczkę z fundacji TV Puls „Pod Dębem”.
grudzień	<ul style="list-style-type: none"> – Uczestnicy DDP przekazali własnoręcznie wykonane drobne upominki świąteczne do organizacji, kościołów, instytucji i przedszkoli, z którymi współpracowali w mijającym roku. – W grudniu grupa teatralna gościnnie wystąpiła w Specjalnej Szkole Podstawowej w Radzyminie, gdzie zaprezentowała inscenizację „Kaczki Dziwaczki” oraz inne wiersze i piosenki dla dzieci. – Spotkanie opłatkowe dla uczestników DDP. – Spotkanie świąteczne w I Językowej Szkole Podstawowej „Language” w Wyszkanie. Seniorzy zaprezentowali staropolskie kolędy, a także mieli możliwość integracji z dziećmi i ich rodzicami przy świątecznym stole. – Zabawa sylwestrowa.

Realizując działania na rzecz osób starszych szczególną uwagę poświęca się na integrację międzypokoleniową oraz zaangażowanie pensjonariuszy DDP w życie kulturalne i społeczne na terenie gminy i powiatu wyszkowskiego.

W placówce wydawane są obiady dla dorosłych osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2023 r. posiłki dostarczał Zakład Doskonalenia Zawodowego Centrum Kształcenia w Wyszkanie w cenie 19,03zł. za pełen obiad (w tym pojemniki jednorazowe). W okresie sprawozdawczym z obiadów skorzystało (rotacyjnie) 26 osób. Głównie były to osoby samotne, emeryci, renciści oraz osoby o najniższych dochodach.

Ze względu na ograniczenia lokalowe (powierzchnia lokalu wynosi 80m²), w zajęciach organizowanych przez placówkę rotacyjnie wzięło udział 30 osób, w tym 26 osób skierowanych na podstawie decyzji administracyjnej. Osoby bez decyzji uczestniczyły okazjonalnie.

W 2023 r. zajęcia usprawniające ruchowo prowadzone były w Hali WOSIR – I grupa, oraz II grupa w sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 1. Z zajęć gimnastycznych rotacyjnie skorzystało 65 osób.

W roku 2023 na funkcjonowanie Domu Dziennego Pobytu „SENIOR” w Wyszku przeznaczono kwotę **312 049,00 zł.**

DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Do głównych zadań realizowanych w 2023 roku przez Dział Świadczeń Rodziny należało:

- 1) przyjmowanie wniosków oraz prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do:
  - a) świadczeń rodzinnych, w tym świadczeń opiekuńczych,
  - b) świadczeń rodzinnych, w tym świadczeń opiekuńczych, dla obywateli Ukrainy przybywających na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
  - c) świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
  - d) zasiłków dla opiekuna,
  - e) jednorazowego świadczenia „Za życiem”,
  - f) dodatków mieszkaniowych,
  - g) dodatków energetycznych,
  - h) refundacji podatku VAT, tzw. „dodatek gazowy”,
- 2) prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, w zakresie spraw dotyczących okresu przed dniem 31 grudnia 2021 r.,
- 3) podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych na wniosek lub w związku z przyznaniem świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 4) prowadzenie postępowań w sprawach wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, o których mowa w art. 411 ust. 10g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska,
- 5) prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie dochodzenia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń i sporządzanie dokumentacji na potrzeby postępowania egzekucyjnego w administracji w zakresie prowadzonych spraw,
- 6) sporządzanie i wydawanie zainteresowanym osobom zaświadczeń będących w zakresie kompetencji działu,
- 7) prowadzenie spraw dotyczących ustalenia uprawnień do składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne świadczeniobiorców,

- 8) prowadzenie spraw związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego w ścisłej współpracy z pracownikami Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego,
- 9) analiza i ocena potrzeb w celu sporządzania zapotrzebowania środków w zakresie realizowanych świadczeń,
- 10) sporządzanie miesięcznych, kwartalnych oraz rocznych sprawozdań i informacji z zakresu prowadzonych działań.

ŚWIADCZENIA RODZINNE I ZASIŁEK DLA OPIEKUNA

W roku 2023 na poszczególne świadczenia wydatkowano:

1. Zasiłki rodzinne – 1 583 863 zł (liczba osób średnio w miesiącu – 1 124).

Kryterium dochodowe kwalifikujące do przyznania zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego wynosiło w roku 2023:

- 674,00 zł netto m-nie w przeliczeniu na osobę w rodzinie,
- 764,00 zł netto m-nie w przeliczeniu na osobę w rodzinie, w przypadku wychowywania dziecka niepełnosprawnego.

Kryterium dochodowe kwalifikujące do przyznania pozostałych świadczeń rodzinnych wynosiło w przeliczeniu na osobę w rodzinie:

- do specjalnego zasiłku opiekuńczego - 764,00 zł netto m-nie,
- do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka – 1922,00 zł netto m-nie,
- do zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego, zasiłku dla opiekuna, świadczenia rodzicielskiego – bez względu na dochód.

Wysokość zasiłku rodzinnego w roku 2023 wynosiła:

- na dziecko do ukończenia 5 roku życia - 95,00 zł m-cznie,
- na dziecko od 5 do 18 roku życia - 124,00 zł m-cznie,
- na dziecko powyżej 18 roku życia - 135,00 zł m-cznie.

2. Dodatki do zasiłków rodzinnych – 780 050 zł, w tym:

Dodatki do zasiłków rodzinnych	Liczba świadczeń średnio m-cznie	Kwota zaokrąglona do pełnych złotych
opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - 400,00 zł miesięcznie	24	110 926
samotnego wychowywania dziecka 193,00 zł miesięcznie na 1 dziecko (max dla 2 dzieci) lub 273 zł miesięcznie na 1 dziecko (max dla 2 dzieci) w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o	41	98 636

niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności		
wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej 95,00 zł miesięcznie	202	229 235
- kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia - 90,00 zł miesięcznie	15	16 650
- kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia - 110,00 zł miesięcznie	107	141 020
rozpoczęcie roku szkolnego 100,00 zł jednorazowo	Świadczenie przyznano dla 809 dzieci	80 900
dojazdy przez dziecko do szkoły ponadgimnazjalnej przez 10 m-cy - 69,00 zł miesięcznie	68	55 683
podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania przez 10 m-cy - 113,00 zł miesięcznie	0	0
urodzenie dziecka - 1.000,00 zł jednorazowo	Świadczenie otrzymało 47 osób	47 000

3. Świadczenia opiekuńcze – 11 201 741 zł w tym:

zasiłki pielęgnacyjne - 215,84 zł	836	2 164 012
świadczenie pielęgnacyjne – 2 458,00 zł	307	8 966 429
specjalny zasiłek opiekuńczy - 620,00 zł	10	71 300

4. Zasiłek dla opiekuna – 14 880 zł, w tym:

zasiłek dla opiekuna	2	14 880
----------------------	---	--------

5. Składki na ubezpieczenie społeczne opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna - 1 619 879 zł

świadczenie pielęgnacyjne	211	1 597 866
specjalny zasiłek opiekuńczy	9	17 918
zasiłek dla opiekuna	2	4 095

6. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna – 368 209 zł

świadczenie pielęgnacyjne	138	362 964
specjalny zasiłek opiekuńczy	7	4 631

zasiłek dla opiekuna	1	614
----------------------	---	-----

7. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – „becikowe” - 146 000 zł

1.000,00 zł jednorazowo	Świadczenie otrzymało 146 osób	146 000
-------------------------	--------------------------------	---------

8. Świadczenie rodzicielskie – 524 351 zł

1.000,00 zł miesięcznie	49	524 351
-------------------------	----	---------

W przypadku świadczenia rodzicielskiego kwotę 1.000 zł miesięcznie otrzymują rodziny, którym urodziło się dziecko, a **nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego**. Świadczenie to jest przyznawane niezależnie od dochodu rodziny i można je pobierać przez:

- 52 tygodnie w przypadku urodzenia bądź przyjęcia na wychowanie jednego dziecka,
- 65 tygodni w przypadku urodzenia dwojga dzieci,
- 67 tygodni w przypadku urodzenia trojga dzieci,
- 69 tygodni w przypadku urodzenia czworga dzieci,
- 71 tygodni w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci.

Ze świadczenia rodzicielskiego mogą skorzystać między innymi:

- studenci,
- osoby bezrobotne (niezależnie od tego czy są zarejestrowane w Urzędzie Pracy),
- osoby pracujące na umowach cywilno-prawnych.

O przyznanie świadczenia mogą również ubiegać się osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeżeli nie będą pobierały zasiłku macierzyńskiego.

9. „Złotówka za złotówkę” – 141 214,17 zł

zasiłki rodzinne	109	91 454,00
dodatki do zasiłku rodzinnego	124	49 760,17

Dzięki wprowadzeniu zasady "złotówka za złotówkę" zasiłki rodzinne nie są rodzinom odbierane tylko stopniowo obniżane wraz ze wzrostem dochodów. Rodziny, które do tej pory nie korzystały ze świadczeń rodzinnych z powodu przekroczenia kryterium dochodowego mają możliwość składania wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego. Wysokość przyznanych im świadczeń zależy od tego o ile dochód rodziny przekracza kryterium dochodowe – im większe przekroczenie tym mniejsza kwota przyznanego zasiłku rodzinnego. W praktyce oznacza to, że łączna kwota zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłku rodzinnego przysługujących danej rodzinie jest obniżana o każde 1 zł wraz z przekroczeniem o 1 zł kryterium dochodowego dotyczącego łącznego dochodu netto

wszystkich członków rodziny. Wypłata świadczeń zostaje wstrzymana w momencie, kiedy różnica wynosi mniej niż 20 zł.

Kwota odzyskanych w 2023 r. świadczeń rodzinnych nienależnie pobranych wyniosła:

za rok 2023 - **31 948,01 zł**

za lata ubiegłe - **78 645,73 zł**

tj. przypisanych do zwrotu decyzją administracyjną z powodu wystąpienia okoliczności powodujących ustanie prawa do tych świadczeń np. uzyskanie dochodu powodujące przekroczenie kryterium dochodowego, umieszczenie dziecka w placówce zapewniającej całodobowe utrzymanie, itp.

W 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych wydał 178 decyzji w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.

Stan należności (kwota do odzyskania nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych) na koniec 2023 r. wynosi **147 755,04 zł**.

JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM’

„Za życiem” - jednorazowe świadczenie (4 000 zł) – 32 000 zł

Jednorazowe świadczenie "Za życiem"	8 osób	32 000
-------------------------------------	--------	--------

Od 1 stycznia 2017 r. z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł, przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Z wnioskiem o świadczenie, może wystąpić: matka, ojciec, a także opiekun prawny albo opiekun faktyczny (opiekun prawny to osoba, której sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem, opiekun faktyczny to osoba, która faktycznie opiekuje się dzieckiem i złożyła do sądu wnioski o jego adopcję), jeśli ma prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody.

Podstawowym warunkiem wypłaty świadczenia jest zaświadczenie lekarskie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie może być wystawione wyłącznie przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Przepisy nie określają szczegółowo wzoru takiego zaświadczenia. Ponadto, podobnie jak w przypadku jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowego), jednorazowe świadczenie przysługuje tylko w sytuacji, gdy matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10

tygodnia ciąży do dnia porodu. Fakt ten należy potwierdzić odpowiednim zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie zostanie pozostawiony bez rozpoznania.

Ustawa „Za życiem” przewiduje również, że przewodnikiem po systemie wsparcia dla rodzin, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą, będzie asystent rodziny, którego zadaniem będzie koordynowanie dostępnej pomocy.

ŚWIADCZENIA DLA OBYWATELI UKRAINY

W 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizował również świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z toczącymi się działaniami wojennymi i których pobyt został uznany za legalny na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa - jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do dnia 4 marca 2024 r. Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym, w okresie dotyczącym matki.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

O świadczenia rodzinne na rzecz dzieci, z wyjątkiem świadczenia rodzicielskiego, których dotyczy ustawa pomocowa może wnioskować nie tylko rodzic danego dziecka czy opiekun prawny, ale również opiekun tymczasowy ustanowiony przez sąd. Jeśli opiekunem tymczasowym dziecka zostanie ustanowiona osoba, która na terytorium Ukrainy, bezpośrednio przed przybyciem z tym dzieckiem do Polski, sprawowała pieczę zastępczą nad tym dzieckiem, to wówczas do złożenia wniosku o dane świadczenie rodzinne, w imieniu tego opiekuna tymczasowego, jest uprawniony wyłącznie starosta lub inna osoba upoważniona przez starostę będąca pracownikiem innej jednostki organizacyjnej powiatu (np. dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej lub inna osoba). Następnie przyznane opiekunowi tymczasowemu reprezentowanemu przez ww. osobę, przez organ właściwy świadczenie rodzinne, po ich przekazaniu przez organ właściwy na konto powiatu na terenie którego opiekun tymczasowy sprawuje opiekę, powiat będzie

przekazywał opiekunowi tymczasowemu z uwzględnieniem możliwości ich przekazywania w formie rzeczowej lub opłacania usług.

Świadczenia dla obywateli Ukrainy	Liczba świadczeń średnio m-cznie	Kwota zaokrąglona do pełnych złotych
Zasiłek rodzinny z dodatkami	52	74 181
Zasiłek pielęgnacyjny	7	17 699
Świadczenie pielęgnacyjne	7	194 852
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	3 osoby	3 000
Świadczenie rodzicielskie	3	33 258
Składka na ubezpieczenie społeczne	7	53 623
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	7	17 537
RAZEM		394 150

W tym:

Liczba opiekunów tymczasowych pobierających świadczenia rodzinne, w tym:	6 opiekunów na 7 dzieci	51 494
- liczba opiekunów tymczasowych, którzy na terytorium Ukrainy, bezpośrednio przed przybyciem z tym dzieckiem do Polski, sprawowała pieczę zastępczą nad tym dzieckiem	0	0

Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń przez obywateli Ukrainy wyniosła:

za rok 2023 - **4 333,52 zł**
za lata ubiegłe - **3 571,36 zł**

W 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych wydał 7 decyzji w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy.

Stan należności (kwota do odzyskania nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych przez obywateli Ukrainy) na koniec 2023 r. wynosi **715,00 zł**.

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Kolejnymi świadczeniami realizowanymi przez Dział Świadczeń Rodzinnych są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. O ustalenie prawa do tego świadczenia mogą ubiegać się osoby, które mają zasądzone alimenty od rodzica jednak egzekucja tych alimentów przez komornika sądowego jest bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł, od 1 października 2023r. kwota kryterium dochodowego wzrosła do 1.209,00 zł. Ponadto, gdy dochód rodziny

w przeliczeniu na osobę przekroczy w/w kwotę, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia przysługującego danej osobie uprawnionej w danym okresie świadczeniowym, świadczenia te przysługują w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Jeżeli wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, ustalona w/w sposób będzie niższa niż 100 zł, świadczenie to nie przysługuje. Okres, na który ustala się prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego trwa od 1 października do 30 września roku następnego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Na świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono w 2023 roku – 1 278 884,80 zł

Liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego	181
Liczba dzieci w ww. rodzinach pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego	240
Ilość wypłaconych świadczeń	2742

Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła:

- za rok 2023 – **2 677,69 zł**
- za lata ubiegłe - **10 974,46 zł**

W 2023r. Dział Świadczeń Rodzinnych wydał 16 decyzji w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego.

Stan należności (kwota do odzyskania nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego) **na koniec 2023 r. wynosi 4 682,42 zł.**

Realizując ustawę z dnia 07.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Dział Świadczeń Rodzinnych podejmuje szereg działań wobec dłużników alimentacyjnych tj. osób zobowiązanych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko którym egzekucja okazała się bezskuteczna:

- przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbiera od niego oświadczenie majątkowe oraz informuje dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego,
- w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, Dział Świadczeń Rodzinnych:

1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny;

2) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

- w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

1) złożenia oświadczenia majątkowego,

2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,

3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych – organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

- jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika: składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

Celem tych wszystkich działań podejmowanych przez Dział Świadczeń Rodzinnych jest zwiększenie ściągalności świadczeń alimentacyjnych.

Kwota wyegzekwowana od dłużników alimentacyjnych w roku 2023 r. – **528 243,54 zł.**

Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu do odzyskania – **17 072 043 zł** (stan na dzień 31.12.2022 r.).

W przypadku dłużników alimentacyjnych zamieszkujących poza naszą Gminą Dział Świadczeń Rodzinnych:

- po otrzymaniu wniosku wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
- po przyznaniu osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- w przypadku umieszczenia osoby uprawnionej w pieczy zastępczej,

występuje każdorazowo do gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego z wnioskiem o podjęcie działań.

Liczba dłużników alimentacyjnych ogółem – **511**, w tym:

- Liczba dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie Gminy Wyszków – **153***
- Liczba dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie innej gminy – **84***

*Dłużnicy „aktywni” w związku z przyznaniem przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkowie świadczeń w 2023 r. oraz dłużnicy w stosunku do których wpłynęły wnioski o podjęcie działań skierowane przez inne gminy.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w liczbach:

- przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego – **40**
- przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawartych w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym – **40**
- zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się w urzędzie pracy – **16**
- poinformowanie PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego – **10**
- złożenie do prokuratury wniosku o ściganie za uchylanie się od zobowiązań alimentacyjnych – **21**
- skierowanie wniosku do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców – **22**
- skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy – **14**
- skierowanie wniosku o przyłączenie do egzekucji komorniczej – **224**
- przekazanie zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa – **181**
- odpowiedzi na wnioski KPP – **155.**

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE - 500+

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 17 lutego 2016 r. świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 500 zł miesięcznie. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do 18. roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Od 1 stycznia 2022 r. weszły w życie zmiany w programie „Rodzina 500+”. Obsługą programu w zakresie wniosków o świadczenia wychowawcze składanych od 1 stycznia 2022 r. zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Sprawy dotyczące prawa do świadczenia wychowawczego za okresy sprzed 1 stycznia 2022 r. nadal realizowane są przez dotychczasowe organy, m.in. sprawy, w których zastosowanie mają przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz sprawy o nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze, w tym postępowania egzekucyjne. Decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego może być wydana do 10 lat od terminu jego pobrania.

W Gminie Wyszków realizacja programu „Rodzina 500+” w 2023 r. przedstawiała się następująco:

Poniesione z budżetu państwa wydatki na świadczenie wychowawcze	8 407,92
Liczba decyzji / informacji przekazanych do realizacji przez Wojewodę dotyczących ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego	17

Liczba decyzji przekazanych do realizacji przez Wojewodę dotyczących uznania za nienależnie pobrane świadczeń wychowawczych	7
Liczba decyzji własnych uchylających prawo do świadczenia wychowawczego	32
- w tym: liczba postanowień / zawiadomień w sprawie ww. postępowań	16
Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze	3
Liczba dzieci, na które wypłacano świadczenie wychowawcze	4
Liczba świadczeń przekazanych przez ZUS w związku z ich marnotrawieniem lub wydatkowaniem niezgodnie z celem do wypłaty w formie rzeczowej lub opłaty za usługi	9 rodzin (126 świadczeń)
- w tym: świadczenie wychowawcze	8 rodzin
- w tym: rodzinny kapitał opiekuńczy	1 rodzina

Kwota odzyskanych w 2023 r. świadczeń wychowawczych nienależnie pobranych wyniosła:

za lata ubiegłe – **34 015,46**, w tym 32 445,59 zł z decyzji Wojewody tj. przypisanych do zwrotu decyzją administracyjną z powodu wystąpienia okoliczności powodujących ustanie prawa do tych świadczeń.

Stan należności (kwota do odzyskania nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych) na koniec 2023 r. wynosi: **40 852,03 zł**, w tym 28 347,31 zł z decyzji Wojewody.

REFUNDACJA PODATKU VAT

W 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizował postępowania dotyczące refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 r. (tzw. dodatek gazowy). Z refundacji mogą skorzystać osoby, które ogrzewają mieszkanie lub dom gazem. Refundacja przysługuje osobie korzystającej z ogrzewania gazowego – urządzenie grzewcze zasilane paliwami gazowymi musi być zgłoszone lub wpisane do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), która zawarła umowę sprzedaży paliw gazowych lub umowę kompleksową i jest odbiorcą wskazanym w fakturze VAT. Wspomniana refundacja przysługuje osobom w gospodarstwie domowym (wieloosobowym lub jednoosobowym), w którym przeciętny miesięczny dochód nie przekraczał określonych kwot: w gospodarstwie jednoosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 2100 zł, natomiast w gospodarstwie wieloosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 1500 zł na osobę.

Realizacja refundacji podatku VAT w 2023 r.

Kwota wypłaconych dodatków	wszystkie złożone wnioski	wnioski rozpatrzone pozytywnie - wypłacone	wnioski rozpatrzone pozytywnie – niewypłacone	wnioski odrzucone lub wycofane przez wnioskodawców
	liczba - wartość	liczba - wartość	liczba - wartość	liczba - wartość
43 994,62 zł	271 - 79 691,19 zł	173 - 43 994,62 zł	42 - 15 718,28 zł	56 - 19 978,29 zł

DODATKI MIESZKANIOWE

Od 2022 r. Dział Świadczeń Rodziny realizuje zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy nie jest świadczeniem uznaniowym. Możliwość jego przyznania, a także jego wysokość, uzależnione są od ustawowych przesłanek. Trudna sytuacja finansowa w gospodarstwie domowym oraz sytuacja zdrowotna nie mają wpływu na wysokość przyznanego dodatku.

W 2023 roku **przyjęto 449 wniosków o dodatek mieszkaniowy**. łączna liczba wydanych decyzji w 2023 roku wyniosła **453 w tym:**

- **przyznających - 401**
- **odmownych - 36**
- **inne – 16** dotyczących m.in. wstrzymania realizacji, umorzenia i wznowienia postępowania oraz uchylecia decyzji.

Realizacja dodatków mieszkaniowych w 2023 r.

Wyszczególnienie			Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)
W zasobie:	1	gminnym	1086	254 841
	2	spółdzielczym	1036	265 150
	3	wspólnot mieszkaniowych	14	3614
	4	prywatnym	26	7 429
	5	TBS	260	62 201
	6	innym	0	0
RAZEM			2 422	593 235

Kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2023 r. wahały się w granicach od 35,07 zł do 600,10 zł m-cznie.

DODATKI ENERGETYCZNE

Od 2022 r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje również zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków energetycznych. Od dnia 01.01.2014 r. osoby otrzymujące dodatek mieszkaniowy mają prawo do dodatku energetycznego.

Dodatek energetyczny przysługuje osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- posiada ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego;
- jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej;
- zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Dodatek energetyczny wynosi rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, ogłaszanej przez Prezesa URE do dnia 31 marca każdego roku.

W okresie od 1 maja 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. wysokość dodatku energetycznego wynosiła odpowiednio:

- dla gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną – 13,38 zł/miesiąc;
- dla gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób – 18,58/miesiąc;
- dla gospodarstwa składającego się z co najmniej 5 osób – 22,30 zł/miesiąc.

Wysokość dodatku energetycznego w okresie od 1 maja 2023 r. do 30 kwietnia 2024 r. nie została ogłoszona.

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku ostonowym wnioski o wypłatę dodatku energetycznego złożone w okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia 31 grudnia 2023 r. pozostawia się bez rozpoznania.

W związku z powyższym w 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych nie wypłacał dodatków energetycznych.

ZAŚWIADCZENIA O WYSOKOŚCI PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU PRZYPADAJĄCEGO NA JEDNEGO CZŁONKA GOPODARSTWA DOMOWEGO – DO PROGRAMU „CZyste Powietrze”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku od 1 października 2020 r. wydaje zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego na wniosek osoby fizycznej, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (np. na realizację programu „Czyste Powietrze”). Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych.

W 2023 r. tutejszy Ośrodek, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, wydał 171 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

Liczba rodzin, które pobierały poszczególne rodzaje świadczeń w 2023 r. w zestawieniu z rokiem poprzednim przedstawia się następująco:

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin 2022	Liczba rodzin 2023
Świadczenie wychowawcze 500+	4 832	3

Zasiłek rodzinny z dodatkami	1 148	858
Zasiłek pielęgnacyjny	846	877
Zasiłek dla opiekuna	2	2
Specjalny zasiłek opiekuńczy	20	14
Świadczenie pielęgnacyjne	302	340
Świadczenie rodzicielskie	125	105
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	193	181
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	14	8
Dodatek mieszkaniowy	236	268
Refundacji podatku VAT	-	91
Zaświadczenia do programu „Czyste Powietrze”	82	171

Ze świadczeń realizowanych przez Dział Świadczeń Rodzinnych w 2023 r. skorzystało 2 919 rodzin.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych była już wielokrotnie nowelizowana. Nadal procedury obliczania dochodu na osobę w rodzinie i wymogi dotyczące dokumentacji dołączanej do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, a także częste zmiany ustawy powodują, że sprawy o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych są skomplikowane, wymagają ciągłego szkolenia pracowników w zakresie znajomości aktualnych przepisów oraz znacznie większej ilości czasu na dokonanie prawidłowych wyliczeń i podjęcie decyzji. Prowadzenie postępowań utrudnia również wadliwość systemów teleinformatycznych służących do pozyskiwania informacji.

W 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych wydał 77 zaświadczeń dotyczących świadczeń z zakresu kompetencji działu.

Na każdą z w/w form świadczeń Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej wydaje decyzję administracyjną lub rozstrzygnięcie w postaci informacji o przyznaniu świadczenia.

W 2023 r. w Dziale Świadczeń Rodzinnych wydano 5 844 decyzji/rozstrzygnięć, w tym:

w sprawach świadczeń rodzinnych	4 487
- w tym decyzje odmowne	180
w sprawach funduszu alimentacyjnego	311
- w tym decyzje odmowne	2
w sprawach dłużników alimentacyjnych	72
w sprawach świadczenia wychowawczego 500+	16
- w tym decyzje odmowne	0

w sprawach dodatków mieszkaniowych	453
- w tym decyzje odmowne	36
w sprawach refundacji podatku VAT	257
- w tym decyzje odmowne	56
Wydane zaświadczenia na wniosek świadczeniobiorcy	77
Wydane zaświadczenia o dochodzie do programu „Czyste Powietrze”	171
Wniesiono odwołania w ilości	71
• utrzymano w mocy	31
• uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia	1
• uchylono i umorzono postępowanie	3
• uchylono i przyznano świadczenie	36
Sprawy prowadzone przed WSA ze skargi na decyzję SKO orzekającą w sprawie decyzji wydanej w sprawie świadczeń rodzinnych	6

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej, wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.

Podstawą do określenia potrzeb jest ocena prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, dochodowej i materialnej mieszkańców korzystających z pomocy oraz prowadzi analizę zasobów gminy w sferze socjalnej, kadrowej i instytucjonalnej. Gmina Wyszków jest zobowiązana do zapewnienia finansowania świadczeń z pomocy społecznej z zakresu zadań własnych o charakterze obowiązkowym wynikających z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Z analizy danych wynika, że w strukturze demograficznej Gminy Wyszków zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym przy zmniejszającej się liczbie osób w wieku produkcyjnym. Zmniejszyła się również liczba urodzeń. Taka tendencja utrzymuje się od kilku lat. W związku z powyższym wymagane jest zintensyfikowanie działań w zakresie pomocy społecznej i wsparcia dla tej kategorii wiekowej. Starzejące się społeczeństwo, a co za tym idzie wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami jak również bardzo często opiekuńcza niewydolność rodzin wobec osób niesamodzielnych, będzie wymagała wysokich nakładów finansowych na zapewnienie całodobowej opieki lub wsparcia dziennego. Pracownicy Ośrodka podejmują wiele działań aby w jak największym stopniu zaangażować rodzinę w opiekę nad osobą potrzebującą. W 2023 r. liczba środowisk korzystających ze wsparcia w postaci usług opiekuńczych pozostała na podobnym poziomie co w roku ubiegłym. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania są nadal tańszą formą wsparcia (średni koszt miesięczny dla jednej osoby to 612,70 zł) niż usługi świadczone w domach pomocy społecznej. Każdego roku miesięczny koszt pobytu jednej osoby w DPS wzrasta o kilkaset złotych. Ogólny koszt

pobytu osób w domach pomocy społecznej poniesiony przez Gminę Wyszaków w 2023 r. w stosunku do roku 2022 wzrósł o ponad 420 000 zł. Należy zatem podejmować działania, aby umożliwić osobom wymagającym opieki pozostanie jak najdłużej w miejscu zamieszkania. Nie wystarczą jednak w takim zakresie tylko działania podejmowane przez Ośrodek oraz pracownika socjalnego. Potrzebne są działania profilaktyczne i edukacja społeczeństwa. Wiele badań wskazuje, że należy skupić się na relacjach międzypokoleniowych i konieczności budowania pozytywnego wizerunku osób starszych, zakładającego spojrzenie na starość jako naturalny etap życia człowieka i przedstawianie osób starszych jako grupy zróżnicowanej i wnoszącej istotny wkład w życie społeczne. Polityka senioralna powinna również skupić się na poszerzeniu oferty prozdrowotnej, w tym rozwoju aktywnych form spędzania czasu, skierowanej do seniorów.

Kolejnym obszarem, na który trzeba zwrócić szczególną uwagę jest przeciwdziałanie przemocy domowej. Należałoby rozszerzyć zakres pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą domową o specjalistyczne poradnictwo, tworzenie grup samopomocowych, organizowanie szkoleń i warsztatów związanych z funkcjonowaniem rodziny i prowadzeniem gospodarstwa domowego. W celu spełnienia standardów pracy z osobami doznającymi przemocy, ze sprawcami przemocy, ale też funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz grup roboczych, należałoby poprawić warunki lokalowe OPS, które obecnie są bardzo trudne.

Ośrodek Pomocy Społecznej boryka się z poważnym problemem, jakim są bardzo trudne warunki lokalowe. W każdym pokoju pracuje po kilku pracowników socjalnych. Osoby zgłaszające się z problemem potrzebują większego komfortu i dyskrecji, którego na chwilę obecną Ośrodek nie jest w stanie zapewnić. W obecnych warunkach lokalowych Ośrodek nie jest w stanie spełnić wszystkich wymogów wynikających z ustawy zapewniającej dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami. OPS stara się usunąć bariery architektoniczne oraz informacyjno – komunikacyjne, które ograniczają samodzielny i komfortowy dostęp do wszystkich pomieszczeń, w których realizowane są ustawowe zadania.

W zakresie infrastruktury Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszakowie, tak jak wszystkie podmioty publiczne, musi spełniać minimalne wymagania w zakresie trzech obszarów dostępności, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2022 poz. 2240) – architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej. Ponadto ustawa wskazuje, że zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami ma stanowić czynnik brany pod uwagę przy planowaniu działalności. Podmioty publiczne powinny podejmować aktywne działania w celu usuwania barier i zapobiegania ich powstawaniu poprzez stosowanie uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień.

W obszarze dostępności architektonicznej podmioty publiczne muszą zapewnić:

- wolne od barier poziome i pionowe przestrzenie komunikacyjne budynków, czyli możliwość poruszania się po piętrach i pomiędzy piętrami,
- dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych w budynku, informację na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy - czyli umieścić w budynku np. schemat pomieszczeń, tyflomapę, infokiosk, które pomogą w szczególności osobie z niepełnosprawnością wzroku lub słuchu w lokalizacji pomieszczeń w budynku,
- wstęp do budynku osobie z psem asystującym,
- możliwość ewakuacji osobom ze szczególnymi potrzebami lub zapewnienie im innego sposobu ratunku (poprzez odpowiednie procedury i sprzęt, czy sygnalizację).

W obszarze dostępności informacyjno-komunikacyjnej podmioty publiczne muszą zapewnić:

- obsługę z wykorzystaniem poczty elektronicznej, SMS, MMS, strony internetowej lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- urządzenia do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych,
- na stronie internetowej danego podmiotu informacje o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo,
- nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania Easy-To-Read (ETR),
- na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikację z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

W obszarze dostępności cyfrowej:

Podmioty publiczne muszą zapewnić dostępność cyfrową swoich stron internetowych i aplikacji mobilnych osobom ze szczególnymi potrzebami, tak aby zapewnić im równy dostęp do oferowanych usług, świadczeń czy informacji. Oznacza to, że rozwiązania te muszą spełniać zasady:

- postrzegalności,
- funkcjonalności,
- zrozumiałości,
- kompatybilności (solidności),
- obowiązek umieszczania na stronach www deklaracji dostępności.

Wyżej wymienione zasady mają stanowić pomoc dla użytkowników aplikacji lub stron internetowych będących osobami ze szczególnymi potrzebami, które umożliwią tym osobom równy dostęp do obszaru cyfrowego i prezentowanych w nim treści oraz uchyłą lub zmniejszą ryzyko wykluczenia cyfrowego.

Zapewnianie dostępności to wyzwanie cywilizacyjne, któremu musimy sprostać. Jest procesem, który musi być rozłożony i zaplanowany w dłuższej perspektywie czasowej, wymaga nakładów finansowych i jest dość skomplikowany. Należy jednak bezwzględnie dążyć do zapewnienia dostępności wszystkim osobom, dbając o równe traktowanie. Tworzenie przez Ośrodek dostępnych przestrzeni i likwidacja barier jest nagłą potrzebą. Bariery w poprawie dostępności są bardzo duże, główną jest brak środków finansowych na przystosowanie Ośrodka do ustawowych wymagań. Pomimo iż, dostępność w budynkach i obiektach oraz rozwiązaniach, które już istnieją, jest często trudna do zapewnienia, należy do nie bezwzględnie dążyć. Również bardzo ważną potrzebą, która wymaga nakładów finansowych jest konieczność zapewnienia ergonomicznych warunków pracy dla pracowników Ośrodka, a także bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych.

Ośrodek sukcesywnie wprowadza działania zmierzające do dostosowania przestrzeni publicznej, które zostały ujęte w Planie Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszku na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2022 – 2025. Jednak wiele działań pozostaje do realizacji i wymaga nakładów finansowych:

- zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynku przy ul. Kościuszki 54 w Dziale Świadczeń Rodzinnych (m.in. wybudowania podjazdu do budynku oraz zamontowania krzesła dźwigowego);
- instalacja urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku Ośrodka, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych (m.in. montażu drzwi wejściowych wraz z automatycznym otwieraniem, zapewnienie wolnej przestrzeni w korytarzach i ciągach komunikacyjnych – racjonalne usprawnienie, dostosowanie przestrzeni w pokojach, w których przyjmowani są interesanci, dla osób poruszających się na wózkach – wymiana biurek - na biurka dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, montaż blatu w sekretariacie – zapewnienie możliwości podjechania wózkiem inwalidzkim, prawidłowe oznaczenie pomieszczeń, zakup i montaż tabliczek z pismem wypukłym i/lub Brailł'a);
- zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób dotykowy lub głosowy, montaż tablicy informacyjnej wyświetlającej (m.in. montaż planu tyflograficznego w budynku lub montaż systemu nawigacyjno – informacyjnego);
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób – stworzenie odpowiednich zapisów oraz zakup krzeseł ewakuacyjnych;
- zapewnienie dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych do wymagań określonych w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- instalacja urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, których celem jest wspomaganie słyszenia;

- zapewnienie na stronie internetowej Ośrodka informacji o zakresie działalności w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagranie treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania.

Ośrodek wymaga wsparcia w dostosowaniu swoich usług do wymagań określonych w przepisach o zapewnieniu dostępności, dlatego bierze udział w różnych programach i projektach. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkowie w lipcu 2023 roku złożył wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON projektu „Dostępna przestrzeń publiczna w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wyszkowie” w ramach programu „Dostępna przestrzeń publiczna”, następnie 18 grudnia 2023 r. podpisał umowę, a w 2024 roku rozpocznie jego realizację. Projekt współfinansowany ze środków PFRON - 80% wydatków kwalifikowalnych projektu (tj. kwota 95 028,00 zł, natomiast 20% (tj. kwota 29 757,00 zł) stanowi wkład własny Gminy Wyszków.

Kolejną bardzo ważną kwestią jest rozwój nowych technologii, który jest bardzo szybki. Skutkuje on rozwojem społeczeństwa informacyjnego, a tym samym koniecznością informatyzacji Ośrodka w obszarze realizacji nałożonych na niego prawem zadań. Ośrodek, aby pozyskać społeczną akceptację w warunkach rozwoju technologicznego, powinien wdrażać procesy mające na celu podwyższenie kultury informatycznej, w tym zwłaszcza związane z nabywaniem i rozwojem e-kompetencji. Posiadanie e-kompetencji przez pracowników sprzyja nie tylko wzrostowi kultury informatycznej zatrudnionych w niej osób, ale przyczynia się też do tego, że posiadają one niezbędną wiedzę i umiejętności do posługiwania się kompetencjami stosowanymi w sektorze technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie realizacji zadań publicznych. Epidemia koronawirusa pokazała, że zarówno dla Ośrodka, jak i adresatów jego działań ważne jest posiadanie i stały rozwój e-kompetencji. Wiąże się to z koniecznością modernizacji systemu informatycznego Ośrodka oraz przygotowaniem Ośrodka do obowiązkowych zadań związanych z elektroniczną wysyłką i elektronicznym obiegiem dokumentów (zakup sprzętu komputerowego, odpowiedniego oprogramowania, zatrudnienie kolejnego informatyka) i wymaga zapewnienia środków w budżecie Ośrodka.

Będziemy również prowadzić publikację strony internetowej OPS, na której zamieszczamy opis szczegółowo realizowanych zadań, aby stworzyć większą dostępność informacji o udzielanych formach pomocy dla mieszkańców (www.ops.wyszkow.pl).

Istnieje jeszcze potrzeba dostosowania lokalu Centrum Dla Rodziny dla osób ze szczególnymi potrzebami, jednak na chwilę obecną przerasta to możliwości finansowe OPS.

Pojawia się również konieczność stworzenia systemu bezpieczeństwa dla pracowników, którzy bardzo często mają bezpośredni kontakt z trudnym klientem. W Polsce wzrasta liczba przypadków agresji słownej oraz aktów przemocy fizycznej wobec pracowników socjalnych. Na pracowniku socjalnym spoczywa wiele odpowiedzialnych i wymagających zadań, które często wykonywane są z narażeniem własnego zdrowia, a nawet życia. W związku z powyższym należy podjąć działania aby zapobiegać temu zjawisku m.in. poprzez supervizję pracy socjalnej, wzrost wynagrodzeń, większe nakłady finansowe na szkolenia.

PODSUMOWANIE

Przedstawione powyżej informacje obrazują jak wiele zadań oraz działań podejmuje i realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie, których efektem jest poprawa funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym.

Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej w pomocy społecznej zmniejszyła się o 23 rodziny i wynosi 559 rodzin. Dominującym problemem w rodzinach jest długotrwała choroba (435 rodzin), ubóstwo (268), niepełnosprawność (259 rodzin). Utrzymuje się tendencja spadkowa liczby rodzin korzystających z pomocy finansowej, co świadczy o dobrze realizowanych zadaniach, ponieważ podstawowym celem pomocy społecznej jest usamodzielnienie osób i rodzin, chociaż spadek liczby rodzin jest mniejszy niż w latach poprzednich. Trudno jest przewidzieć, czy utrzyma się w dalszych latach tendencja spadkowa.

W dalszym ciągu największy odsetek osób stanowią osoby chore i niepełnosprawne korzystające ze wsparcia w postaci usług opiekuńczych, domów pomocy społecznej, pomocy finansowej ze względu na ponoszone koszty leczenia. Są to świadczenia z pomocy społecznej, które w znacznym stopniu obciążają budżet gminy. Pracownicy podejmują wszelkie działania, aby zoptymalizować koszty ponoszone przez gminę w tym zakresie, m.in. pozyskując środki finansowe z Programu „Opieka 75+”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” czy Programu „Opieka wytchnieniowa”.

Zmniejszająca się ilość osób korzystających ze wsparcia finansowego nie oznacza to jednak, że zmniejszyła się ilość pracy i działań podejmowanych przez kadrę OPS. Charakter problemów z jakimi zwracają się do OPS mieszkańcy Wyszkania jest coraz szerszy, bardzo złożony i wielokrotnie trudny do rozwiązania. Procedura „Niebieskie Karty”, praca z rodziną zagrożoną odebraniem dziecka lub z taką, której dzieci przebywają w pieczy zastępczej, rodziny z Ukrainy przebywające na terenie Gminy Wyszkanie, to duże wyzwanie dla służb społecznych. Klienci oprócz pomocy finansowej potrzebują również przywrócenia lub wzmocnienia kompetencji społecznych, z ważności których niestety nie zdają sobie często sprawy albo obawiają się zmian. Pomimo nadmiernej biurokracji, braku rozwiązań prawnych motywujących klientów do usamodzielnienia oraz nieprecyzyjnych zapisów ustawowych, to pracownicy OPS dokładają wszelkich starań, aby zminimalizować bariery, które towarzyszą klientom pomocy społecznej tj: brak potrzeby doksztalcania się lub przekwalifikowania, niechęć do zmiany, brak motywacji, niskie poczucie własnej wartości itp. Niepokojącym zjawiskiem jest tzw. dziedziczenie biedy. Rodziny bardzo często korzystają z pomocy społecznej z pokolenia na pokolenie. Pomimo wzrostu dochodów rodziny po wprowadzeniu świadczenia wychowawczego, nie potrafią racjonalnie gospodarować domowym budżetem i w dalszym ciągu korzystają z różnych form wsparcia ośrodka.

Kadra Ośrodka składa się z osób zaangażowanych w wykonywanie obowiązków służbowych. Są to osoby kreatywne, przedsiębiorcze i otwarte na nowe zadania nakładane do realizacji. Pracownicy dbają o stałe poszerzanie wiedzy, rozwój własnych merytorycznych kompetencji oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach, kursach i studiach podyplomowych. Ze względu na fakt, iż superwizja wymaga bardzo dużych nakładów finansowych, pracownicy OPS niemal każdego dnia organizują spotkania o

charakterze superwizji koleżeńskiej. Podczas spotkań wymieniają się wiedzą, doświadczeniami i pomysłami. Dzięki niej mogą trafniej postawić diagnozę i dostosować plan pomocy do problemów i potrzeb rodziny. Jest to również płaszczyzna do odreagowania emocji, które towarzyszą w tzw. zawodach pomocowych. Pracownicy wykonują działania tak, aby były transparentne, stanowiły wzór odpowiedzialności i bezstronności oraz prowadziły do wzmocnienia świadomości prawnej klientów i pogłębiały zaufanie do służb publicznych. Niestety osoby zajmujące się niesieniem pomocy drugiemu człowiekowi narażone są na ciągły stres emocjonalny i zawodowy, który w dłuższej perspektywie prowadzić może do wypalenia zawodowego. Z raportu Najwyższej Izby Kontroli wynika, że pracownicy socjalni, od których wymaga się najwyższych kwalifikacji, odpowiedzialności oraz kompetencji, są słabo opłacani i niedoceniani przez władze centralne i samorządowe wszystkich szczebli. Przekłada się to bezpośrednio na brak zainteresowania wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego. Zawód ten jest zidentyfikowany jako zawód deficytowy w barometrze zawodów powiatu wyszkowskiego. Ośrodek Pomocy Społecznej ma trudności w pozyskaniu osób na stanowisko terapeuty realizującego specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wpływ na to może mieć niski prestiż zawodu oraz niskie wynagrodzenie przy wymaganym specjalistycznym wykształceniu.

Wraz z nowymi zadaniami przypisywanymi do realizacji Ośrodkowi Pomocy Społecznej nie idą w parze wystarczające środki finansowe na ich zabezpieczenie, a do ich realizacji potrzebni są zarówno ludzie jak i odpowiednie warunki pracy. Należałoby unikać sytuacji, w których ze względu na braki kadrowe, finansowe i lokalowe koniecznym jest skupienie jedynie na działaniach interwencyjnych, pomijając działania profilaktyczne, które są kluczowe w dłuższej perspektywie funkcjonowania tych osób i prawidłowym pełnieniu ról społecznych.

W trudnej roli pomocy społecznej, pozytywnym faktem jest utrzymująca się bardzo dobra współpraca zarówno ze środowiskiem lokalnym jak również z organizacjami pozarządowymi i zewnętrznymi podmiotami publicznymi i niepublicznymi. Na każdy apel pracowników OPS mieszkańcy reagują szybko i konkretnie.

Od 2019r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku spełnia warunek wynikający z ustawy o pomocy społecznej tj. zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców. Gminę Wyszuk zamieszkuje 39 251 osób, co w przeliczeniu na jednego pracownika przypada 1 963 osoby. Pomimo trudnych uwarunkowań kadra Ośrodka podejmuje wszelkie działania, by zagwarantować wysoki standard oferowanych usług na rzecz mieszkańców Wyszku.

Jak co roku, zgodnie z art. 16a ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek przygotował **Ocenę zasobów pomocy społecznej** w Gminie Wyszuk w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena obejmowała osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy. W dniu 27.04.2023 r. jako dokument została przedstawiona Radnym podczas LVII posiedzenia sesji Rady Miejskiej w Wyszku.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
Agnieszka Mróz

Niniejszy dokument został przygotowany przez:
Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszowie